

DEETMAN NEGEERT VSNU-ALTERNATIEF

"Het plan gaat slechts over de procedure en daarover zijn al afspraken gemaakt." Aldus reageerde maandag een woordvoerder van minister Deetman op het alternatieve bezuinigingsplan dat de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten vorige week bekend maakte.

Volgens de woordvoerder bespraken bewindsman en instellingen de procedure al bij twee gelegenheden, eerst informeel in Slot Zeist en later formeel in de WO-kamer, en is hernieuwd overleg op dat punt niet meer aan de orde. De woordvoerder omzeilde een antwoord op de vraag naar de procedurevastheid van minister Deetman zelf. Deze week overlegt de bewindsman met alle instellingen afzonderlijk. Dit "bilateraal overleg" komt zes weken eerder dan gepland en valt nu voor de bekendmaking van de standpunten van de externe adviseurs en de definitieve beleidsvoornemens van de minister. Volgens VSNU-voorzitter Van der Schans vormde deze onverwachte zet van de zijde van het ministerie voor de universiteiten een belangrijke reden om met een alternatief te komen. Volgens de woordvoerder van de minister echter praat Deetman al deze week met de instellingen, "omdat die behoefte hebben hun standpunt te verduidelijken." In de brief aan de minister waarin het alternatief wordt geformuleerd, maken de instellingen minus de Rijksuniversiteit Utrecht, die op het laatste moment liet weten de brief niet te willen ondertekenen, duidelijk de hoogte van het tot

1991 te bezuinigen bedrag -130 miljoen gulden- te zullen accepteren. Ook aan de keuze voor geneeskunde, tandheelkunde, letteren en sociale wetenschappen, als de vier disciplines die het leeuwedeel van het bedrag zullen moeten opbrengen, wordt door de mogelijke meerderheid onder de universiteiten niet getornd. Maar anders dan de minister willen de instellingen niet eerder dan in de loop van 1988 besluiten tot vergaande maatregelen, als daarvan al sprake zal zijn, bij deze disciplines. Utrecht is bereid behalve de totale aanslag en de selectie van de vier disciplines ook het door de minister voorgestelde bedrag per instelling te accepteren. Die bedragen zouden de universiteiten dan wel naar eigen inzicht moeten mogen invullen. Vorige week vrijdag, de dag na de bekendmaking van het alternatieve plan van de VSNU, presenteerden de beide katholieke universiteiten, Nijmegen en Tilburg, een gedetailleerd samenwerkingsplan, dat precies past bij de Utrechtse opstelling: overname van het door de minister bepaalde bedrag, gekoppeld aan een eigen invulling daarvan.

Remco Pols/UP

COLLEGE BOOS OVER VOETNOOT

Het College van Bestuur heeft zich bijzonder boos gemaakt over de manier waarop de Maastrichtse bezwaren tegen de alternatieve bezuinigingsvoorstellen van de VSNU zijn overgenomen. Toen het alternatief van de gezamenlijke universiteiten vorige week naar de minister werd gestuurd, bleek dat de bezwaren van de RL tegen de verdeling van de bezuinigingen bij medicijnen waren teruggebracht tot de laconieke mededeling dat de Rijksuniversiteit Limburg het niet eens was met deze paragraaf.

Er is gisteren een brief op poten de deur uitgegaan naar de Vereniging van Samenwerkende Universiteiten, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de passage. Afschriften van de brief zijn verstuurd naar minister Deetman, de andere universiteiten en de Tweede Kamer. "We hadden duidelijk afgesproken dat iedere instelling het recht had om voetnoten te laten opnemen in de tekst als we er behoefte aan hadden ons standpunt nader te specificeren", zegt de voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar. "Een definitie werd er niet bij gegeven, maar voor iedereen was duidelijk dat het ging om voetnoten zoals die in het eindrapport van de Commissie Taakverdeling en Concentratie waren opgenomen. We nemen het de VSNU kwalijk dat zij de tekst geheel op eigen gezag heeft aangepast. Daardoor zijn de belangen van deze instelling ten zeerste geschaad".

Jacques Herraets

GEHEIM MASTER-PLAN

"De nieuwe bezuinigingen op het wetenschappelijk onderwijs van 130 miljoen vormen een onderdeel van een veel omvangrijker saneringsprogramma. De universiteitsbesturen vinden dat Minister Deetman dat plan openbaar moet maken." Dat zegt de Groningse CvB-voorzitter dr. J. Borgman in een toelichting op het standpunt van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU). De VSNU heeft zich vorige week neergelegd bij de bezuiniging van 130 miljoen gulden. Maar in tegenstelling tot de plannen van onderwijsminister Deetman wil de VSNU dat de universiteiten zelf aangeven waar bezuinigd moet worden. Volgens Borgman meent de VSNU dat de bezuinigingen van Deetman slechts een onderdeel zijn van een omvangrijker "masterplan" van de minister. "Wij willen dat hij dat plan openbaar maakt. Na een politiek debat moet de uitvoering van dat plan in overleg met de universiteiten zelf uitgevoerd worden." Volgens Borgman is het onvermijdelijk dat er in de toekomst minder universiteiten in Nederland zullen komen. "Over 10 of 15 jaar zullen een aantal universiteiten versmolten zijn met het HBO. Van de technische hogescholen zullen er hooguit drie overblijven. Voor het overige voorzie ik meer onderlinge samenwerking. De plannen van Nijmegen en Tilburg gaan al in die richting. Samenwerking van Rotterdam, Leiden en Delft ligt ook voor de hand."

Willem de Haan/UP

Het Maastrichtse bezwaar richt zich tegen het voorstel om de KNAW te betrekken bij het zoeken naar mogelijkheden om te bezuinigen in de medische sector. De KNAW is als uitvloeisel van de TVC-operatie bezig is een disciplineplan op te stellen, dat alle faculteiten behelst. De RL wil vasthouden aan het voorstel van Deetman om alleen bij de vijf faculteiten in de Randstad te bezuinigen. Het Bilateraal Overleg tussen de universiteit en het ministerie, dat dinsdagmiddag heeft plaatsgevonden, heeft bijna helemaal in het teken gestaan van de bezwaren die de universiteit via de VSNU had willen inbrengen. Volgens Van den Biggelaar heeft de gesprekspartner van het college, directeur-generaal In 't Veld, de Limburgse bezwaren om de medische faculteit mee te laten doen aan de bezuiniging "heel goed begrepen".

Jacques Herraets

Inhoud

Pagina 3

Afweerreactie bij immunologen

Vanavond beslist de faculteitsraad Geneeskunde over de toekomst van de capaciteitsgroep Immunologie. Het lot van de groep lijkt bezegeld, als de faculteitsraad geen wezenlijke versterking van de formatie te bieden heeft.

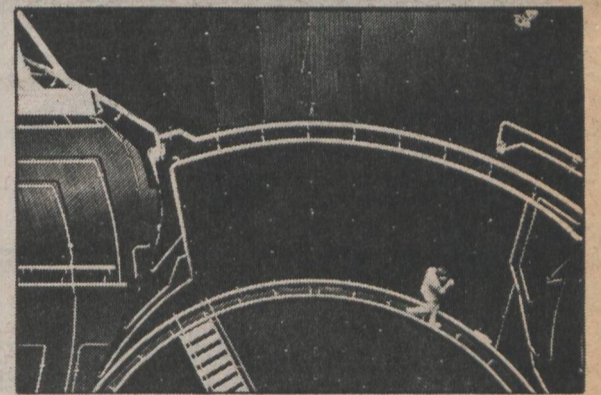
Pagina 4

Albeda

Ambtenaren en uitkeringstrekkers worden door de bezuinigingsmaatregelen opnieuw gepakt. Dat is moeilijk te verkopen, zeker als het bedrijfsleven buiten schot blijft. Een inhoudelijke afweging ontbreekt in dit kabinetsbeleid. Oud-minister van Sociale Zaken W. Albeda geeft zijn commentaar op de miljoenennota.

Pagina 5

Technologische innovatie

De FNV wil meer invloed op de technologische vernieuwingen in kantoor en bedrijf. Ook minister De Koning heeft ruime aandacht voor de sociale component van de innovatie. Op een congres van de economische faculteit spraken zowel Johan Stekelenburg als de minister.

Pagina 7

Psychiatrisch Centrum

De onpersoonlijke inrichtingskolos moet wijken voor kleinschalige opvang van de individuele patiënt. Die is trouwens niet langer patiënt, maar huisbewoner, werker en vrijetijdsbesteder. RIAGG en Vijverdal ontwikkelen plannen voor een Sociaal Psychiatrisch Centrum.

En verder...

Ontbureaucratisering treft toch alle diensten, de ontroering van Ad Geers, alles is te koop in het kleinste winkeltje in Maastricht, rode oren en dansende Amerikanen.

postbus

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal een A4 kantje hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten.

brief

Faculteitsraad en studenten

Opnieuw mag er aan getwijfeld worden of studenten in de Faculteitsraad der Gezondheidswetenschappen wel serieus worden genomen. Nadat hierover enkele jaren terug moeilijkheden waren gerezen en vervolgens goede afspraken waren gemaakt, lijken deze nu te worden geschonden.

Tijdens de laatste vergadering van de Faculteitsraad op 7 oktober jongstleden is de beslissing gevallen de raad uit te breiden van 9 tot 11 personen, in de verhouding 6 wetenschappelijk personeel, 3 studenten en 2 niet-wetenschappelijk personeel.

Dit betekent uitbreiding voor de fracties WP en NWP en dus een drastische wijziging in de stemverhouding. Naar onze mening kunnen studenten in een raad met de genoemde stemverhouding niet serieus functioneren omdat de democratische verhoudingen absoluut zoek zijn. Op de faculteit der GW zijn ongeveer 120 WP'ers werkzaam, 80 NWP'ers en studeren zo'n 800 studenten!

Het genomen besluit betekent een verdere aantasting van de democratische grondslag van de faculteit, die door invoering van de Wet Wetenschappelijk Onderwijs '86 toch al ondermijnd wordt.

Hiernaast zijn wij het niet eens met de manier waarop het besluit tot stand is gekomen. Over een dergelijk belangrijke zaak moet eerst opiniërend gediscussieerd worden, besluitvorming in dezelfde vergadering is niet wenselijk. De discussie die wel is gevoerd was warrig, niet eenduidig en bleef, mede door tijdsdruk, oppervlakkig.

Het nu genomen besluit is een meerderheidsbesluit (5:4). Volgens ons moet in deze kwestie gestreefd worden naar een compromis. Dit zou het functioneren van de raad ten goede komen.

In de raadsvergadering van 4 november aanstaande brengen wij dit punt opnieuw aan de orde. Wij roepen hierbij alle studenten op, die ook vinden dat de studenten een volwaardige plaats moeten hebben in de F-Raad, bij deze vergadering aanwezig te zijn. Kamer 114 van het Hoofgebouw, 16.00 uur.

Marjolein Grol,
Frederique de Vries
Bart Zijlstra
Hans Blauwbroek.

brief

Studentenactie

In Observant 9 werd op de voorpagina melding gemaakt van een op handen zijnde studentenactie om te pleiten voor de aanstelling van een vrouw op de vrijgekomen vacature bij GVO.

Het artikel bevat enkele onjuistheden.

1. Er wordt gesuggereerd dat het hier om een vaste aanstelling zou gaan. Dat is onjuist. Het betreft een tijdelijke aanstelling voor vijf jaar.

2. Personeel in vaste dienst zou meer invloed hebben op het beleid. Zij hebben precies evenveel invloed als tijdelijke medewerkers.

(Overigens doet zich bij GVO de uitzonderlijke situatie voor dat de vrouwelijke medewerkers meer invloed hebben dan hun mannelijke collega's. Wij weten ook niet hoe dat komt, maar leuk is het wel).

Verder kan nog worden opgemerkt dat het aanstellingsbeleid bij GVO erop gericht is de beste kandidaat aan te nemen. Bij gelijke geschiktheid wordt voor een vrouw gekozen. En zo hoort het te gaan.

H.J. Hospers, GVO

1 oktober was voor mij en mijn gezin een onvergetelijke dag. Mocht ik iemand hebben vergeten dan dank ik u alsnog voor de felicitaties ter gelegenheid van mijn 40-jarig dienstjubiläum en de Koninklijke onderscheiding.

Bernard van Swaay

paarltes

Te koop: Sportfiets (Gitane) met racestuur, in zeer goede staat. Vraagprijs f 225,00. Te bevragen: 888828/846 (9.00-17.00 uur) of 631206 (tussen 18.00-19.00 uur).

Wij rijden deze winter regelmatig naar Oostenrijk, wie rijdt er mee? Tel. 080-558170.

Projectgroep dans zoekt voor haar volgende project "ECTA ECTA" nog enkele deelnemers. Wel is ervaring met ballet/moderne dans vereist. Projectgroep dans is een collectief voor amateurs en houdt zich voornamelijk bezig met moderne dans, moderne jazzdans en improvisatie. Ook starten we bij voldoende belangstelling een beginnerscursus moderne dans voor minimaal 10 weken. Inlichtingen: Marijke de Wit (043-474219), Hein de Vries ('s avonds: 043-470185).

Gratis adverteren (behalve bij verkoop onroerend goed) voor studenten en medewerkers: Paarltes.

Vanaf dinsdag 4 november is er 4 weken lang een workshop o.l.v. Wim Klerke, met als thema: kennismaking met verschillende vormen van improvisatie. Plaats: muziekschool van 19.00-22.00 uur. Inf. 045-441542. Deze workshops zijn georganiseerd met medewerking van de Stichting Limburg gelimproviserde Muziek.

Hongaarse viool te koop. Bouwjaar 1969. Inf. 043-253519 (tussen 18.00-20.00 uur).

Popgroep zoekt 2 blazers om met huidige saxofonist blazerssectie te vormen. Wij spelen zelfgeschreven, Nederlandstalig repertoire met Latin, Jazz, Blues en Funk invloeden. Bel voor meer informatie Roel: 043-252694

Te koop: Renault 5 GTL, bouwjaar 1979. Geel, getint glas rondom, met ANWB-keuringsrapport. In goede staat. Vraagprijs: f 2500,-. Informatie: J. Habets: 043-616359

VW-Jetta GL Automaat, 1986, wegens overlijden. Km-stand 400km, blauw metallic, 1800cc, 4-deurs, diverse dure accessoires, w.o. in hoogte verstelbare bestuurdersstoel, zonwerend glas, centrale vergrendeling, schuifdak etc. Van f 36.200,- voor f 30.000,-. Inl. tst 265, Hoofgebouw.

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

en literatuur en politiek

Kom Kareltje, plaats eens een Paarltes!

Te koop: Storchmühlen kinderzitje voor de auto tot ca. 3,5 jaar/18 kilo. Prijs f 75,-. K. Ruissen, BMC 479 of R. van Houwelings, BMC 536

Studentenkamer te huur voor de periode van 1 november tot eind februari. Tel. 04497-1671

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres: Tongersestraat 53, kamer 316 Postbus 616 6200 MD Maastricht Telefoon: 043-888468 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur: Wim Hermens (voorzitter) Kees Schroer (penningmeester) Hans Lensing (secretaris) Erik de Graaff Ton Hameleers (redactieafgevaardigde) Geertjan Tangelder Joan Muysken

Redactie

Marc Bonten
Wammes Bos
Walter van Bree
Bart Brouwers
Andre Cremer
Lucia Geurts
Judith Habets
Ton Hameleers
Jacques Herraets (eindredakteur)
Evelyne de Leeuw
Jan Mokkenstorm
Emely Nobis
Redactie-assistente: Liesbeth van Hoef
Foto's: Franco Gori
fotopersburo Widdershoven
fotopersburo Mellaart
Hans van Dijk
Coen van der Gugten
Tekeningen: John Prop
Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarltes): Yvonne Stevens, tel. 043-624936 werkdagen bereikbaar na 18.00 uur, vrijdag de hele dag. Tarieven op aanvraag. Paarltes opgeven bij de redactie.

Mededelingen

Mededelingen voor de mededelingen-pagina doorgeven aan Dienst Voorlichting

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en Wageningen Hogeschoolblad.

UP-korrespondent: Bert Bakker, Esther Hageman

Een beetje studiehoofd streeft naar een veelzijdige ontwikkeling. Leert ook met zijn lichaam op een creatieve manier bezig te zijn.

Door dans bijvoorbeeld.

CCV Creatief Centrum doet de Maastrichtse student een uniek aanbod. Zes weken lang kun je voor een aan de huidige studiefinanciering aangepast bedrag van f 35,- deelnemen aan de volgende introductiekursussen:

klassiek ballet voor beginners en gevorderden op maandagavonden van 19.00 tot 20.00 uur,

moderne dans op maandagavonden van 20.30 tot 21.30 uur,

dansexpressie: op je eigen manier bezig zijn met dans zonder specifieke techniek, op dinsdagavonden van 20.00 tot 21.30 uur.

Voor hetzelfde geld kun je ook aan alle drie de kursussen deelnemen.

Deze introductie-cyclus begint op maandagavond 10 november a.s.

Geïnteresseerd? Meld je telefonisch aan bij CCV Creatief Centrum. Tel. 043-251951. Hoofgebouw: Herbenusstraat 89, Maastricht.

CCV

MADE IN MAASTRICHT

Dreigende opheffing vakgroep

AFSTOTINGSREACTIE BIJ IMMUNOLOGIE

De bezuinigingsoperatie in de Medische Faculteit die onder de naam 'heroriëntatie' in 1983/'84 is ingezet, nadert haar einde. Het faculteitsbestuur heeft een nota met de titel "Krimpen en uitzetten: een voorstel voor het voltooiën van de heroriëntatie" aan de faculteitsraad voorgelegd. Vandaag, 30 oktober, moet de raad besluiten nemen over de daarin vervatte voorstellen. Een van de gevolgen kan zijn: de opheffing van de vakgroep Immunologie.

Toen in 1983 in het kader van de TVC-operatie bij de Medische Faculteiten, en dus ook bij die in Maastricht, bezuinigd moest gaan worden, zijn een aantal onderzoeksprojecten daar het slachtoffer van geworden. Een van de onderzoeksprojecten die toen sneuvelden was het Hoofdproject nr.2, Immunologie & Oncologie, sterk verbonden aan de capaciteitsgroep Immunologie.

Voor de goede orde: bij de Medische Faculteit (MF) worden de plaatsen voor wetenschappelijke onderzoekers toegewezen aan capaciteitsgroepen (tegenwoordig vakgroepen), nadat men deze personeelsformatie heeft ingedeeld ("gelabeld") bij bepaalde onderzoeksprojecten. Deze projecten snijden dwars door de vakgroepen heen, maar hebben soms toch een sterke binding met een specifieke vakgroep. Dit hangt samen met het aantal onderzoekers in een project dat uit een bepaalde vakgroep afkomstig is.

Het Hoofdproject Immunologie & Oncologie werd in de 'krimpprojecten' geschrapt vooral vanwege een te geringe 'output' van op een na alle deelprojecten. Protesten van de betrokkenen destijds hadden geen effect. Terugkijkend lijkt met dit besluit inderdaad het begin van het einde te zijn aangekondigd van de vakgroep Immunologie. De heroriëntatie van de onderzoekers kwam niet van de grond: men kon geen aansluiting krijgen met andere onderzoeksprojecten. Formeel is er sinds 1984 dan ook geen onderzoeksformatie meer toegewezen aan de vakgroep. Er zijn nog slechts twee plaatsen, voor onderwijs en gezondheidszorg, over. De praktijk was echter iets anders. Omdat voor de heroriëntatie enige jaren zijn uitgetrokken konden de onderzoekers hun deelproject of onderzoekselement wel afmaken. Zo bleef er dus onderzoeksformatie binnen de vakgroep Immunologie aanwezig, namelijk twee plaatsen. Deze zogenaamde 'boventaligheid' (=meer onderzoeksplaatsen dan de formatie officieel toelaat) werd in de overgangperiode geaccepteerd.

Smalle basis

Met ingang van volgend jaar wenst het faculteitsbestuur echter orde op zaken te stellen. Aangezien Immunologie zich inmiddels met enige onderzoeksvoorstellen bij het

Hoofdproject Hart en Vaatziekten heeft aangesloten, stelt het faculteitsbestuur nu voor om 1 (een) onderzoeksformatieplaats aan de vakgroep toe te wijzen. Deze zou daarmee op in totaal drie volledige formatieplaatsen komen, waarmee de drie taken: onderzoek, onderwijs en gezondheidszorg (de klinische taken van de medewerkers) verricht zouden moeten worden.

Er schuilt echter een addertje onder het gras. Heeft de faculteitsraad dit voorstel eenmaal aangenomen, en de kans daarop is groot, dan treedt de tweede trap van de besluitvormingsraket van het faculteitsbestuur in werking. Een vakgroep van drie plaatsen wordt namelijk algemeen, zowel door de vakgroep zelf als door het faculteitsbestuur, als een te smalle basis beschouwd. De vakgroep pleit voor meer, liefst vier plaatsen of nog meer. Daarvoor zal in de faculteitsraad geen meerderheid te vinden zijn, omdat dan aan andere vakgroepen formatie onttrokken zou moeten worden. Het faculteitsbestuur heeft nu twee andere varianten geformuleerd, die beide neerkomen op opheffing van de vakgroep. In het eerste geval gaat het om aansluiting bij een grotere verwante vakgroep als bijvoorbeeld Interne Geneeskunde. Bij Immunologie acht men ook die variant niet aantrekkelijk, omdat aansluiting van slechts drie mensen/formatieplaatsen evenmin voldoende basis biedt om een "herkenbare immunologische identiteit" te handhaven. Desalniettemin ligt hier nog de minst slechte mogelijkheid als de vakgroep dan toch moet worden opgeheven, zo valt bij Immunologie te beluisteren.

De laatste variant van het faculteitsbestuur impliceert een uitwaaiing van de leden van de vakgroep over andere vakgroepen, zonder dat de groep als zodanig dus nog bestaat.

Achterstand

Door de manier waarop het faculteitsbestuur de voltooiing van de heroriëntatie naar voren brengt spitst de strijd zich toe op de positie van de vakgroep Immunologie en die van de vakgroep in oprichting Celbiologie. Deze nieuwe vakgroep wordt gedragen door zwaargewichten binnen de MF als prof.dr. R.S. Reneman en prof.dr. F.T. Bosman. Het faculteitsbestuur steunt de oprichting van deze vakgroep met het argument dat er in Maastricht een

relatieve achterstand op dit terrein is ontstaan die met kracht gecorrigeerd moet worden. Ook landelijk wordt celbiologische onderzoekscapaciteit van groot belang geacht. Bij de vakgroep Immunologie wordt deze redenering sceptisch benaderd. Feitelijk bestaat celbiologie al lang aan de MF, vindt bijvoorbeeld dr. Marc De Baets, medewerker bij Immunologie, en wel als vakgebied bij vier vakgroepen: Immunologie, Pathologie, Anatomie, en Celbiologie/Genetica. De keuze voor een aparte vakgroep Celbiologie zou uitsluitend ingegeven zijn door de wens meer van hetzelfde te doen.

De voorstanders van de nieuwe vakgroep beschouwen de protesten uit de Immunologische hoek als achterhoedegevechten. Celbiologie komt er gewoon, en zal ongetwijfeld ten koste gaan van Immunologie. Ook het faculteitsbestuur acht de kaarten al geschud.

Buurman en Schutte

Toch zal de besluitvorming niet probleemloos zijn. In eerste instantie is namelijk aan de vakgroep i.o. Celbiologie een formatie van zes personen toegezegd. Dat aantal is ook opgenomen in het formatieplan van de faculteit. Een plaats daarvan was al toebedeeld aan dr. Bart Schutte.

Voor de resterende vijf plaatsen zouden vacatures open staan. De kink in de kabel van deze plannen wordt gevormd door dr. Wim Buurman. Deze heeft het afgelopen jaar als 'vrij zwemmende wetenschapper' door de Medische Faculteit gedoopt zonder een vast onderkomen te kunnen vinden. Buurman, beurtelings omschreven als "briljant onderzoeker" en "enfant terrible", was op het papier van de beleids- en formatieplannen nergens te vinden.

Zijn onderzoek maakte oorspronkelijk deel uit van het opgeheven Hoofdproject Immunologie & Oncologie. Hoewel zijn onderzoekselement niet als "krimpproject" was gedefinieerd heeft Buurman dit toch omgebogen in de richting van het Hoofdproject Voeding; zelfstandige voortzetting van zijn onderzoek zou niet wenselijk geweest zijn. Bovendien wilde hij niet in de toekomstige capaciteit van Celbiologie worden opgenomen. Per 1 januari 1986 zou Buurman vervolgens overgestapt zijn naar Voeding. Echter, in een formatieplaats voor Buurman was niet voorzien.

Deze bizarre situatie was op zijn minst voor een deel veroorzaakt door het faculteitsbestuur, zo geeft ook de secretaris van de MF, Edward Steur, toe. Al met al is er nu een "allocatie-probleem van Buurman" ontstaan, waarvoor het faculteitsbestuur de volgende oplossing heeft bedacht. De plaats die bij Celbiologie voor Schutte was gereserveerd wordt aan de formatie van deze vakgroep i.o. onttrokken. Deze onderzoeksplaats wordt vervolgens opgedeeld over Buurman en Schutte, ieder voor een halve plaats. Buurman komt met deze halve plaats bij de vakgroep Heelkunde (en zou van daaruit wel "celbiologisch georiënteerd onderzoek" gaan doen bij het Hoofdproject Voeding). Schutte bij Interne Geneeskunde. De halve plaats die beide heren dan nog ontberen voor een volledige betrekking zou uit de pa-

tientenzorg-formatie van de betrokken vakgroepen moeten komen.

Niet acceptabel

Het netto resultaat voor de vakgroep Celbiologie i.o. is: vijf formatieplaatsen in plaats van zes. Prof.dr. Rob Reneman vindt dat niet acceptabel. Volgens hem zijn er afspraken gemaakt dat Buurman niet voor Celbiologie gaat werken, en dus zeker niet dat ten behoeve van Buurman formatie van deze vakgroep wordt overgeheveld naar een andere. Schutte vormt geen probleem, aldus Reneman, want die was al "voorgelabeld" bij Celbiologie.

De oplossing van het "probleem Buurman" zoals het faculteitsbestuur nu voorstelt is bij de voorstanders van een ruim bemande vakgroep Celbiologie niet populair. Neemt de faculteitsraad dat afwijzende standpunt over, dan zit het bestuur opnieuw met Buurman in zijn maag. Wordt het bestuursvoor-

stel toch geaccepteerd, en krijgt als gevolg daarvan Celbiologie maar vijf in plaats van zes plaatsen, dan is het vrijwel zeker dat de vakgroep Immunologie een zachte dood wacht. Dit als gevolg van de koppeling die het faculteitsbestuur heeft gemaakt tussen de problemen bij Immunologie en die bij Celbiologie. Elke uitbreiding van Immunologie boven de voorgestelde formatie van drie plaatsen zou ten koste gaan van de formatie van de vakgroep i.o. Celbiologie. Als voor Buurman en Schutte samen een plaats van Celbiologie wordt weggehaald, zullen de sympathisanten van deze groep zeker niet aanvaarden dat Immunologie ook maar een enkele plaats extra krijgt. Dat betekent dan weer dat voor Immunologie een "onwerkbaar omvang" van drie formatieplaatsen resteert, zoals het bestuur van de vakgroep het onlangs formuleerde. Daarmee lijkt het lot van deze vakgroep bezegeld.

Wammes Bos

(SOUS-)CHEF

Beste Gerrit,

Ik schiet je even aan over je politieke gezag. Nu is dat gezag nooit je dat geweest, maar vanuit mijn verantwoordelijkheid als sous-chef begin ik mij nu toch ernstig zorgen te maken over de mogelijkheden tot consolidatie van het electorale succes van onze partij.

Zoals je je zult herinneren, zijn onze coalitiegenoten tijdens de RSV-enquête met zijn allen om Gijs heen gaan staan. Daargelaten het praktische probleem dat ze daar fysiek nogal wat coalitiegenoten voor nodig hadden, bleek de omsingeling noch Gijs, nog onze coalitiegenoten aan politiek gezag te helpen. Nu kan men veel van mij zeggen (en dat doet men ook), maar ik ben niet dommer dan de Minister van Luwte.

Stel je gerust: ook wij zullen met zijn allen om je heen gaan staan (ongeveer zoals men om de man heen gaat staan die uit het raam gevallen is), maar wij zullen dit reeds doen op een moment dat wij zelf -vanuit mijn verantwoordelijkheid als sous-chef- op jouw aftreden kunnen aandringen, aldus onze zelfreinigende werking (en daarmee ons stemmenaantal) gunstig aftekenend ten opzichte van de partij van jouw minister, die overigens zelfs op zijn eigen departement volstrekt in de luwte gespeeld wordt door jou, dat moet ik je nageven. Natuurlijk moet het een beetje aangekleed worden.

Ordinaire angst voor electoraal verlies beweegt menigeen, maar nooit publiekelijk. Het leerstuk van het staatsrechtelijk dualisme kan hiervoor prima misbruikt worden en geeft mij bovendien de gelegenheid om de chef te laten merken dat de sous-chef op verkorting van zijn functieaanduiding uit is.

Kortom: om te voorkomen dat anderen het doen, vereenzelvig ik je maar alvast met een beleid dat gelegenheid bood het politieke gezag van onze partij te schaden, en zeg ik het abonnement op je diensten op.

Natuurlijk kun je terugkomen zodra we je geënquêteerd hebben. Immers: eens had onze partij een minister van economische zaken die zelf meebelegde in onroerend goed dat juridisch omgebouwd was tot bedrijfsmiddel teneinde de investeringsaftrek op te strijken, en hij is toch nog héél aardig terechtgekomen. Deze brief zal binnen twee uur na lezing uitlekken. Après nous l'enquête.

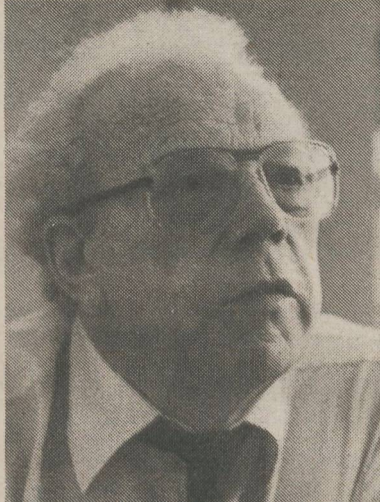
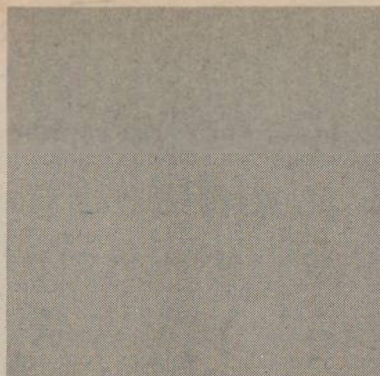
Als immer, je

Bert

Deze brief werd uitgelekt naar:

Peter Wattel.

ALBEDA: AMBTENAREN NIET NOG EENS PAKKEN

Albeda: lastenverzwaring bedrijfsleven aanvaardbare vorm van bezuinigen.

Het is moeilijk te verkopen om ambtenaren samen met de uitkeringstrekkers opnieuw te laten opdraaien voor een deel van de bezuinigingen, terwijl in de marktsector iedereen erop vooruit gaat. Het bedrag dat beide groepen moeten opbrengen, is niet alleen willekeurig verdeeld (Albeda sprak over een "deal" tussen de betrokken ministers), het had ook beter ergens anders vandaan gehaald kunnen worden, bijvoorbeeld bij het bedrijfsleven. Iedereen zou er op dezelfde manier op vooruit moeten gaan, of hij nu leeft van de markt- of van de overheidssector.

Hoewel de miljoenennota natuurlijk al weer oud nieuws is, valt er voor studenten in de economie altijd nog wel wat over te vertellen. Buitengewoon hoogleraar prof.dr. W. Albeda is oud-minister van Sociale Zaken, oud-decaan van de Economische Faculteit en tegenwoordig voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Tevens is hij voorzitter van de Commissie van Advies en Arbitrage die in het leven is geroepen om conflicten van groepen ambtenaren met hun werkgever te beslechten. Albeda gaf op 23 oktober een college over het financieel-economische beleid van het kabinet Lubbers. Een paar college-aanteekeningen. "Het drama van 1987" noemt Albeda de terugloop van de aardgasbaten door de gedaalde olieprijs. Ontving de schatkist dit jaar nog 21,2 miljard gulden uit de aardgasopbrengsten, in 1987 zal dat bedrag verminderd zijn tot 8,6 miljard. Dat

er dus extra maatregelen genomen moeten worden is duidelijk, aldus Albeda. Die maatregelen, bezuinigingen dus, zijn begroot op 12,2 miljard jaarlijks. Een flink deel daarvan moet worden opgebracht door te korten op de collectieve uitgaven. Albeda heeft moeite met de verdeelsleutel die het kabinet hanteert voor de bezuinigingen op de kosten van de sociale zekerheid en van het ambtenarenapparaat. Op beide terreinen moet 1,2 miljard worden ingeleverd door de uitkeringen en de ambtenarensalarissen te bevroren. Dat wijst volgens Albeda op niet gemakkelijk te verdedigen afspraken binnen het kabinet. De ministers van Sociale Zaken en van Binnenlandse Zaken hebben een te bezuinigen bedrag van 2,4 miljard gewoon in tweeën gedeeld, hoewel er geen logisch verband bestaat tussen de sociale zekerheid en de ambtenarensalarissen. De verdeling van de bedragen wijst er volgens Albeda op dat er geen inhoudelijke afweging heeft plaatsgevonden. Overigens meent hij dat het uiterst moeilijk is om deze bezuinigingen te realiseren, omdat de betrokken groepen al sinds 1975 in de hoek zitten waar de klappen vallen. Nu bovendien de economische situatie weer verbetert, is het moeilijk te verkopen om iedereen in de marktsector erop vooruit te laten gaan en de uitgaven voor ambtenaren en uitkeringsgerechtigden opnieuw op hetzelfde niveau te houden. Algemene bezuinigingen die iedereen treffen, liggen dan meer voor de hand, zo betoogde Albeda. Daarnaast acht hij een lastenverzwaring voor het bedrijfsleven en hogere accijzen op olieproducten, meer dan de huidige plannen in die richting, een aanvaardbaarder vorm van besparing. In dit verband wees Albeda erop dat de Wet aanpassingsmechanisme (WAM), die hij in 1980 nog voor de Tweede Kamer had verdedigd, sindsdien veel te weinig is gehanteerd. Deze wet, die voorziet in een automatische aanpassing van de uitkeringen en de ambtenarenlonen aan de gemiddelde loontwikkeling, is na de invoering slechts eenmaal toegepast, terwijl er volgens Albeda in de periode 1980-'86 wel twaalf keer aanleiding toe is geweest. Hij verwacht dat deze wet geen lang leven meer beschoren zal zijn.

Naast de bevroering van de lonen wordt het ambtenarenapparaat in Nederland nog op andere wijze getroffen, namelijk door een zogenaamde afslankingsoperatie. Twintigduizend ambtenaren moeten verdwijnen. Albeda ziet geen heil meer in een procentuele verdeling over de departementen volgens de kaasschaafmethode: "Dan haal je niet meer het vet weg, dan snij je in het vlees". Beter is het om de methode van de grote operaties te volgen; het afstoten van taken, bijvoorbeeld door ze te privatiseren. Dat is ook de methode die minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen voor de universiteiten ge-

bruikt: het opheffen van vakgroepen, studierichtingen en faculteiten. De methode op zich vindt Albeda beter, maar alleen als zij uiterst zorgvuldig wordt toegepast. Snijden kan alleen op die gebieden waarvan duidelijk is dat de voorziening later niet toch nodig zal zijn. De bezuinigingen op de universiteiten had men volgens Albeda beter in de formatie kunnen afspreken; dat was politiek duidelijker geweest en minister Deetman was dan de huidige storm van kritiek bespaard gebleven.

Wammes Bos

ONTBUREAUCRATISERING TREFT ALLE DIENSTEN

De commissie die de verdeling van de zogenaamde ontbureaucratiseringskorting, ook wel doelmatigheidskorting genoemd, moet voorbereiden, zondert diensten als de bibliotheek, het rekencentrum en de audiovisuele dienst niet uit van de voorgenomen bezuiniging.

In principe gaat de commissie er van uit dat er niet op het primaire niet-wetenschappelijk personeel (NWP) wordt bespaard. 'Primair NWP' wil zeggen: rechtstreeks dienstbaar aan onderwijs en onderzoek. De klappen zouden dus vallen in de hoek van het secundaire NWP, dat zich bevindt in de algemene diensten en de faculteitsbureaus. Er is binnen de Rijksuniversiteit Limburg echter een geheel eigen invulling aan deze begrippen gegeven. In de termen van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen hebben diensten als de bibliotheek, het rekencentrum en de audiovisuele dienst primaire taken voor onderwijs en onderzoek te vervullen. Het zijn zogenaamde interfacultaire diensten, die dus ook uit facultaire middelen bekostigd moeten worden. Bij de RL zijn deze diensten evenwel onder de noemer

van de algemene diensten gebracht. Hun personeelsformatie wordt daaruit bekostigd. Dat betekent dat de gelden die door het ministerie ten behoeve van de diensten worden gegeven bij deze universiteit over meer diensten verdeeld worden: namelijk over de gewone centrale diensten plus deze drie juist genoemde. Nu betreft het hier niet de kleinste diensten, en zij slokken bijgevolg zo'n 30% van het beschikbare budget op. Voor de "echte" algemene diensten, waaronder bijvoorbeeld Personele Zaken, schiet er dus feitelijk maar 70% over van het budget dat in principe in zijn geheel voor hen was bestemd. Uit hoofde van deze situatie wil de commissie deze diensten zoveel mogelijk ontzien.

Wammes Bos

Wordt nu lid van de Vereniging voor de Staathuishoudkunde

De Vereniging voor de Staathuishoudkunde heeft ten doel het bevorderen van economische kennis en telt onder haar leden tal van vooraanstaande economen. Ieder jaar verschijnen in boekvorm preadviezen van de Vereniging handelend over een actueel economisch thema. De preadviezen worden opgesteld door erkende deskundigen uit de wetenschap en de praktijk en worden gratis aan de leden ter beschikking gesteld. De leden van de Vereniging kunnen over deze preadviezen discussiëren op de jaarlijkse algemene vergadering van de Vereniging.

Volgend jaar zal de Vereniging 125 jaar bestaan. Om dat te vieren heeft het bestuur de volgende extra activiteiten ontplooid.

- Publikatie van een omvangrijke jubileumbundel onder redactie van prof. dr. A. Knoester met als titel "Lessen uit het verleden: 125 jaar Vereniging voor de Staathuishoudkunde". De bundel zal gaan over tal van problemen op het gebied van de economische politiek en de economische theorie die actueel zijn en waren. Ruim 25 gerenommeerde economen en politici hebben zich bereid verklaard hieraan een bijdrage te willen leveren, waaronder prof.dr. J. Tinbergen, prof.dr. F. de Roos, dr. J.E. Andriessen, dr. W. Drees, prof.dr. C.A. van den Beld, prof.dr. D.B.J. Schouten, dr. A. van der Zwan, prof.dr. G.A. Kessler, dr. J.M. den Uyl, prof.dr. W. Albeda, mr. A.A.M. van Agt, de heer W. Kok, drs. R.F.M. Lubbers, prof.dr. S.K. Kuipers en dr. A.H.E.M. Wellink. De bundel zal aan de huidige leden alsmede, zolang de voorraad strekt, aan de nieuwe leden gratis ter beschikking worden gesteld.

- Het houden van de eerste Tinbergen-lezing. Het bestuur is voornemens naast de jaarvergadering jaarlijks een Tinbergen-lezing te organiseren waarvoor een econoom van internationale allure zal worden uitgenodigd. In 1987 zal professor Lawrence Klein - hoogleraar economie aan de Universiteit van Pennsylvania in Philadelphia en Nobelprijswinnaar economie 1980 - de eerste lezing verzorgen. Voor de leden van de Vereniging voor de Staathuishoudkunde is de toegang gratis.

Economen dan wel in economie geïnteresseerden van andere disciplines worden hierbij opgeroepen zich als nieuw lid van de Vereniging voor de Staathuishoudkunde aan te melden. Het lidmaatschap kan pas ingaan nadat men als nieuw lid door de komende algemene vergadering 13 december a.s. - met inachtneming van de statuten van de Vereniging - wordt aangenomen. De contributie voor 1987 zal f 45,00 bedragen. Voor student-leden zal een gereduceerd tarief van f 25,00 gelden.

U kunt zich, onder vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats, telefonisch als nieuw lid van de Vereniging voor de Staathuishoudkunde aanmelden via tel.: 020-524.3721 of 020-524.2338, dan wel schriftelijk bij het secretariaat van de Vereniging voor de Staathuishoudkunde, p/a De Nederlandsche Bank N.V., Postbus 98, 1000 AB Amsterdam. Bij de aanvraag van het student-lidmaatschap gelieve U tevens collegekaartnummer en wetenschappelijke instelling te vermelden. Aanmeldingen voor het lidmaatschap in 1987 moeten voor 29 november 1986 binnen zijn.

Ver
TI
00
Als c
niet l
spree
bond
ge kt
en a
van
kwar
van S
heid
voor
van
zien
ter.
Stek
een
het t
den
nog
verm
ring-
sen"
niet
we t
Stek
van
antw
tehu
leen
werk
moet
begin
ring
burg
pan
pese
stano
krac
bond
een
dat v
de v
de g
een
tie".
Niet
De
ging
gied
kelij
op
de w
eers
het
ring
voor
rech
per
wilk
delij
gesp
duu
tech
esse
Waa
veel
van
derr
een
dat
Maa
tech
om
drul

Vernieuwing vereist sociaal tegenwicht

TECHNOLOGIE BIEDT VAKBEWEGING OOK PERSPECTIEVEN

Veel lovende woorden aan het adres van de jubilerende Rijksuniversiteit Limburg op de tweedaagse conferentie die de economische faculteit eind vorige week organiseerde. "Technologie, arbeid en economie" was het onderwerp, en dat deze thematiek goed in de markt ligt bleek uit de inleidingen op de eerste dag.

Als de maatschappelijke hiërarchie niet bepaalde dat een minister eerst spreekt, en daarna pas een vakbondsleider, had het congres getuige kunnen zijn van een aardig vraag en antwoordspel. De tweede man van de FNV, Johan Stekelenburg, kwam aan het woord na de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid drs. J. de Koning, maar had al voordat hij begon een groot deel van zijn verlangens ingewilligd gezien in de toespraak van de minister.

Stekelenburg pleitte vooral voor een evenwichtige benadering van het technologieprobleem. De geluiden die zo'n jaar of vijftien geleden nog wel eens uit linkse hoek werden vernomen ("tegen de automatisering, want die kost arbeidsplaatsen") zijn verstomd. "De vraag is niet meer of, maar hoe we de nieuwe technologie aanwenden", zo gaf Stekelenburg het huidige realisme van de vakbeweging weer. En het antwoord heeft de FNV ook al: technologische vernieuwing kan alleen vruchtbaar plaatsvinden als de werknemers, de mensen die het moeten uitvoeren, vanaf het eerste begin bij de planning en de uitvoering worden betrokken. Stekelenburg verwees naar ervaringen in Japan en naar Amerikaanse en Europese onderzoeken om tegenstand van werkgeverszijde te ontcrachten. Inschakeling van vakbond en ondernemingsraad is ook een werkgeversbelang, zei hij, "omdat vernieuwing zonder de inzet van de werknemers eenvoudig niet van de grond komt. Op termijn is dat een aanslag op de concurrentiepositie", hield hij de werkgevers voor.

Nieuw scholingsrecht

De grootste troef die de vakbeweging in handen heeft in dit technologiegedebat is het beroep dat noodzakelijkerwijs gedaan moet worden op een hogere scholingsgraad van de werknemers. Alle inleiders op de eerste congresmiddag onderkenden het belang van kwalificatieverbetering. Daarom pleit Stekelenburg voor een 'additioneel scholingsrecht' van 80 tot 100 uur per jaar per werknemer. "De ondernemers willen daar echter niet aan" verduidelijkte hij later in een toelichtend gesprek, "die vinden dat allemaal te duur, maar voor het slagen van technologische vernieuwing is het essentieel".

Waar de werkgevers ook niet zo veel voor voelen, is de versterking van de positie van vakbond en ondernemingsraad in de bedrijven, een andere eis van de FNV. Nu is dat verlangen natuurlijk niet nieuw. Maar de vakbeweging grijpt de technologische ontwikkelingen aan om met des te meer klem te benadrukken dat haar stem gehoord

moet worden. De organisatie en de kwaliteit van de arbeid worden door de innovaties direct beïnvloed, en de zeggenschap van werknemers dreigt daarbij achter te blijven. "Er ligt al jaren een wetsontwerp 'Vakbondswerk in ondernemingen' in de kast, waarin faciliteiten en rechtsbescherming worden geregeld", zegt Johan Stekelenburg, "en het wordt eens tijd dat dat wordt uitgevoerd. Maar ik heb daar een hard hoofd in. De verwachting is dat het wetsontwerp geruisloos uit het zicht verdwijnt".

Dwars

De drie vakcentrales hebben wel succes geboekt bij een verzoek aan de overheid om werknemersinvloed bij technologische innovatie inhoudelijk mogelijk te maken. Daarvoor acht men bevordering van deskundigheid bij ondernemingsraadsleden en vakbondskader noodzakelijk. Minister De Koning mocht op deze middag het blijde nieuws mededelen: de regering en de sociale partners waren overeen gekomen dat vier jaar lang voor dat doel jaarlijks anderhalf miljoen gereserveerd wordt. "Een aardig resultaat", commentarieerde Stekelenburg later, "maar wij hadden veel meer gevraagd. Ook op dit punt lagen de werkgevers weer dwars".

Niet alleen over de vraag hoe de nieuwe technologie wordt ingevoerd wenst de FNV mee te praten, maar ook over de richting van de vernieuwingen. "De FNV wil een technologiebeleid dat vooral op maatschappelijke en sociale doelstellingen gericht is", hield Stekelenburg zijn gehoor voor. Hij noemde een aantal van zijn verlangens op: niet-militair gebruik, ener-

gie- en grondstofbesparing, verbetering van gezondheid, veiligheid voor werknemer en consument. En niet in de laatste plaats: technologische innovatie moet ook aan vrouwen perspectief bieden.

Arbowet

"Ik heb niet zoveel problemen met deze minister", antwoordt Johan Stekelenburg op de opmerking dat minister De Koning hem in zijn openingsredevoering eigenlijk op zijn wenken bediende. Want zelfs de titels van de speeches van de minister en de vakbondsmen leken op elkaar. De Koning betradt het strijdperk onder het motto: "Sociale innovatie als knelpunt bij technologische vernieuwing", terwijl Stekelenburg over "Sociale vernieuwing en technologie" sprak. Ook de minister wees op de effecten van technologie voor zowel omvang als structuur van de werkgelegenheid, op de noodzaak van scholing, en op de gevolgen voor de kwaliteit en de organisatie van de arbeid. Wat dat laatste betreft haalde De Koning de nieuwe Arbeidsomstandighedenwet (in de wandeling: Arbowet) weer eens voor het voetlicht. De zogenaamde welzijnsbepalingen daarin, die overigens nog niet van kracht zijn, kunnen nogal vergaande consequenties hebben. De Koning gaf de bepalingen kort weer.

"Bij het vormgeven van de arbeidstaak moet rekening worden gehouden met de eigenschappen van de werknemer;

- voor werknemers moet er ruimte zijn om het werk naar eigen inzicht te verrichten;
- er moet contact kunnen zijn met collega's;
- de werknemers moeten worden

geïnformeerd omtrent doel en resultaten van hun werk."

Niet zonder werkelijkheidszin voegde de minister daar ogenblikkelijk aan toe dat het nog een hele klus zal zijn om dit alles in de praktijk te brengen.

Aanjaageffect

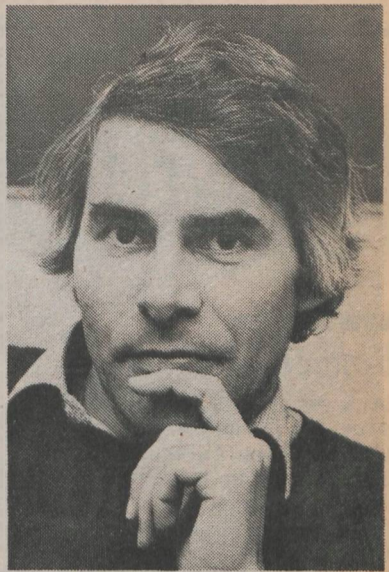
De Koning maakte van zijn bezoek aan deze conferentie gebruik om zijn wetenschappelijk gehoor een aantal onderzoeksgebieden te suggereren. Wat bijvoorbeeld is nu precies die 'kwaliteit van de arbeid'? Hoe meet je zo iets? Tot nu toe behelpt men zich met negatieve indicatoren: ziekteverzuim, of bedrijfsongevallen. Een overzicht ontbreekt echter.

Een fundamenteel probleem in de relatie tussen technologie en economie is de kwestie van de werkgelegenheid. Zoveel is wel duidelijk dat de nieuwe technologie arbeidsbesparing gaat opleveren. Maar aan de andere kant ontstaan er ook effecten op de prijzen en de inkomens. Bovendien vindt er 'productinnovatie' plaats, naast vernieuwing in de sfeer van de productiemiddelen. Alles bij elkaar zal er een aanjaageffect optreden dat voor compenserende werkgelegenheid kan zorgen: wat de technologie aan de ene kant aan werk doet verdwijnen, komt er aan de andere kant weer bij. De vraag is volgens De Koning niet of dit zal gebeuren; veeleer gaat het erom hoe groot die nieuwe werkgelegenheid zal zijn.

Het derde onderzoeksthema dat de minister aansneet betreft het heikelpunt van de rol van het management. Waar in het verleden goedlopende automatiseringsprojecten hebben plaatsgevonden bleek een grote bereidheid aan de kant van de ondernemingsleiding om het personeel creatief bij de vernieuwingen te betrekken. De Koning steunt dat idee van 'participatief management', en vindt daarbij natuurlijk de vakbeweging aan zijn kant. Maar een nadere organisatorische invulling van die gedachte, iets waar de FNV sterk op aandringt, kreeg het congres van deze minister niet te horen. "De gedachte spreekt mij erg aan", daar bleef het bij. Wel ziet hij graag meer onderzoek naar de verschillende manieren waarop technische en organisatorische vernieuwing in dit land gestalte krijgt.

Complimentjes

Ogend als een onvervalste yuppie betrad vervolgens de plaatsvervangende directeur Algemeen Technologiebeleid van het Ministerie van Economische Zaken, drs. J.W. Oosterwijk, het podium. Ook hij gaf de glunderende vertegenwoordigers van de economische faculteit op de eerste rijen wat complimentjes over hun vroegtijdige bemoeienis met de problemen van

Stekelenburg (FNV): niet of, maar hoe (foto Anefo)

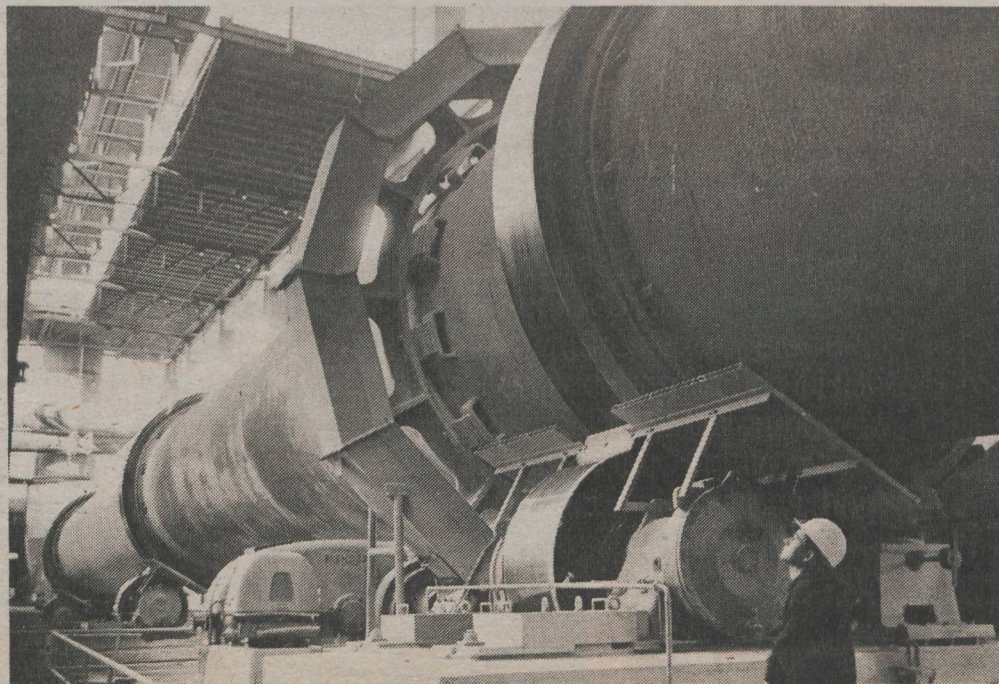
technologie en arbeid. Verder maakte hij duidelijk hoe een 'non-sense' uitleg van het jaren zestig-adagium dat de wetenschap 'maatschappelijk relevant' hoort te zijn, eruit ziet. Rode draad in zijn betoog was de noodzaak van meer op toepassing gerichte wetenschapsbeoefening. Een sterkere relatie tussen wetenschap en bedrijfsleven zou onontbeerlijk zijn. De zorg om meer 'marktgericht' onderzoek te plegen dient volgens Oosterwijk zelfs deel van de beroepsethiek van de wetenschappers te worden. "De fundamenten van een 'doe-universiteit' moeten worden herontdekt", betoogde Oosterwijk, en hij constateerde met vreugde dat de economen in Maastricht dat station al zijn gepasseerd; men is hier druk doende met het optrekken van een "gebouw van marktgerichte wetenschapsbeoefening".

Oosterwijk stelde dat er in Nederland veel te weinig aan research & development wordt gedaan. Het departement van Economische Zaken tracht via allerlei beleidsinstrumenten die inspanning te vergroten, maar "een effectief technologiebeleid vooronderstelt inzicht in een groot aantal variabelen en hun onderlinge relaties. Daarvoor is wetenschappelijk onderzoek nodig". Net als de andere sprekers legde dus ook deze hoge ambtenaar een lijstje onderzoeksvragen op het bord van de (Maastrichtse) economen. Zo moet er meer aandacht worden besteed aan de spreiding en toepassing van technologische vindingen: de zogenaamde diffusieproblematiek. Daarnaast is onderzoek naar de vernieuwing van managementstijl belangrijk.

Filialen

Johan Stekelenburg van de FNV wil over die 'marktgerichte' wetenschapsbeoefening later nog wel wat kwijt. "We moeten in ieder geval voorkomen dat universiteiten tot een soort filialen van het bedrijfsleven gaan worden", waarschuwt hij. Waarom dan zelf niet, als vakbeweging, net zoals de ondernemers contractoronderzoek aan de universiteiten uitbesteed? "Dat zou wel aardig zijn, maar dat is volstrekt onmogelijk. We beschikken niet over een onderzoeksbudget. Eigenlijk moesten wij het altijd hebben van de medewerking in de sociale- en de letterenfaculteiten, en daar zit momenteel juist de klad in met de nieuwe bezuinigingsvoorstellen voor het wetenschappelijk onderwijs. Dat beschouw ik als tekenend voor dit kabinet: de sociale richtingen staan sterk onder druk, terwijl de bèta-faculteiten relatief worden bevoordeeld. Als men wil voorkomen dat de sociale vernieuwing achter blijft bij de technologie is dit een verkeerde ontwikkeling."

Wammes Bos

Hoe meet je kwaliteit van de arbeid?

bladeren

Boksen

"Al is het alleen maar vanwege het gevoel dat je van je af zou kunnen bijten" hebben Groningse studenten sinds kort de mogelijkheid een bokscursus te volgen. Anderhalf uur per week touwtje springen, gewichtheffen, buikspiertraining en natuurlijk zandzak meppen. Vooral dat laatste bevalt de dames wel; in gedachten rammen ze lustig los op het lijf van de docent die hen zojuist een onvoldoende heeft gegeven. Het echte 'sparren' ("Sparren. Wat is dat nu? Kerstbomen, boksen, ik zie het verband niet helemaal."), een partijtje tegen een levende tegenstandster, gaat ze veel minder goed af. Vrouwen blijken een heilig ontzag te hebben voor elkaars gezicht. Als de vechtpartner ("ik kan haar onmogelijk mijn tegenstandster noemen") per ongeluk een keer geraakt wordt vliegen direct duizend excuses over de mat. Enige voldoening geeft de bokses hen uiteindelijk toch wel. "Ik ben toch al niet bang voor loslopende mannen in het donker, maar nu rijd ik zelfs vol zelfvertrouwen tegen het verkeer in. Mocht een agent me willen aanhouden, dan krijgt hij gewoon een linkse directe." (U-Krant)

P.R.Prof

Niets is de Twentse professoren te gek in de strijd om de gunst van de student. Een interessant college telt daarbij nog maar nauwelijks mee, hardere methodes zijn derhalve geboden. De een jopt voor het oog van de universitaire gemeenschap.

de ander laat zich zo vaak mogelijk interviewen, maar professor Steenge heeft wel een heel directe methode gevonden om hogerop te komen in de populariteitspolls. Onlangs betrad hij de collegezaal met onder zijn arm een stapel boeken. De verzamelde bestuurskunde-studenten kropen uit vrees voor een ongetwijfeld prijzige aanvulling op de verplichte-literatuur-lijst al onder de collegebanken. De vrees maakte echter snel plaats voor vreugde, toen de nu alom gewaardeerde professor de boeken ging uitdelen. Nieuwe acties van andere professoren worden nu in Twente met hoop tegemoetgezien. (THT-nieuws)

Advocaten

De juridische faculteiten van Amsterdam, Rotterdam en Leiden zijn van plan een gezamenlijke tweede fase-beroepsopleiding voor de advocatuur in te stellen, met de Orde van Advocaten als vierde partner. Zoals vorige week in Observant werd gemeld, heeft ook de Maastrichtse faculteit plannen in die richting. Een experimentele postdoctorale cursus voor de advocatuur loopt op dit moment reeds in Utrecht. Over een jaar zal de Orde van Advocaten deze opleiding evalueren. Diezelfde tijd start aan een van de andere universiteiten de tweede experimentele cursus. Op basis van deze twee proeven moet een blauwdruk ontstaan voor de uiteindelijke tweede fase-opleiding. Die zal in 1988 beginnen. (Mare)

Lafheid

Behalve als fanatieke strijders voor de eigen populariteit kunnen professoren ook met de nodige lafheid uit de hoek komen. De professor-emeritus W.F. Wertheim herinnert zich daarover nog een voorval van ver voor de studentenrevoltes, toen de faculteitsvergaderingen nog slechts door hoogleraren bezocht mochten worden. Tijdens een van die bijeenkomsten diende iemand een voorstel in om zijn leeropdracht anders te formuleren. Een collega zag daar het nut niet zo van in, zodat het tot een stemming kwam. Een van de aanwezige professoren hield er een nogal vreemd stemgedrag op na. Hij was weliswaar tegen het ingediende voorstel, maar stak zijn hand zo krampachtig de lucht in, dat dat voor de voorsteller niet zichtbaar was. En hij had alle redenen voor zijn merkwaardig optreden; zijn dochter zou namelijk kort daarna examens doen bij de man in kwestie. (Folia)

Prijzen

Niet alleen Maastricht heeft zijn 'essay-prijsvraag'. Ieder zichzelf respecterend bedrijf, instelling of stichting stelt tegenwoordig prijzen ter beschikking van de wetenschap. De studenten blijken echter niet en masse te porren voor dergelijke opdrachten. Toch is de beloning voor de winnaars meestal niet onaanzienlijk: twee weken naar Japan voor een opstel over de ideale verhouding tussen de EG en het land

CONDOOMS BESTELLEN ZONDER BLIKKEN OF BLOZEN

Veel mensen vinden het niet prettig om in de winkel condooms te kopen. Dat hoeft ook niet, want condooms kunt u gewoon per post bestellen. Maar neem dan wel de vertrouwde kwaliteit van de NVSH. Want daar kunt u van op aan.

	Bestelnr.	Prijs per 12 stuks	Prijs per 36 stuks
CONCEP GROEN Droog condoom met ronde top	107 T	f 11,—	f 29,80
CONCEP GEEL Met glijmiddel en ronde top	105 T	f 13,—	f 34,80
CONCEP PAARS Met glijmiddel en zaadreservoir, voorgevormd	106 T	f 14,90	f 39,80
CONCEP M Met zaaddodend glijmiddel en reservoir, voorgevormd	108 T	f 16,25	f 43,40
SAFE SEX Versterkt condoom voor robuust gebruik, met glijmiddel en reservoir	109 T	f 21,60	f 58,30
CONCEP FUN Met glijmiddel en reservoir en ribbels voor extra plezier	114 T	f 17,15	f 46,55
TUTTI FRUTTI Condoom met een smaakje, voorgevormd en met reservoir	111 T	f 2,— per stuk	

VERTROUWDE CONDOOMS VAN DE NVSH

Bestel nú! Door storting op postbanknr. 1505030, t.n.v. CMD, Den Haag. Of stuur een ingevulde eurocheque of betaalkaart naar NVSH, Postbus 64, 2501 CB Den Haag. Vermeld duidelijk bestelnummers en aantallen. Uw bestelling wordt toegezonden in een neutrale verpakking. Minimum-afname t.w.v. f 15,—. Tot 31 december 1986 betaalt u geen verzendkosten.

De genoemde middelen zijn eveneens verkrijgbaar bij de NVSH-afdelingen en de consultatiebureaus van de Rutgershuizen.

HET GESLACHTSTOESTEL

In de oude stoffige bibliotheek van je opa staat je de ene verrassing na de andere te wachten. De meest onappetitlijke trivialis (zoals ook in je eigen boekenrekje), afgewisseld met de prachtigste atlasen van eeuwen geleden. Een middagje pluizen tussen het literaire erfgoed van schijnbaar lang vervlogen tijden, sleept je mee naar onbekende werelden, vreemde gebruiken en boeiende zienswijzen. Het leert je trouwens ook het een en ander over de interesses van je opa. Postzegeljaarboeken, Shakespeare Complete and Unabridged, maar ook de nodige medische handboeken. Een schitterende anatomische atlas, waarin de mens (man) inwendig volledig ontleed wordt. Al zijn onderdelen worden via tekeningen die je moet inschrijven, optillen en doorbewegen volkomen duidelijk in beeld gebracht. Nou ja, alle...

Een plaats blijft een mysterie: een vijgeblad, dat lijkt te zijn vastgegroeid aan het lichaam van het model, zorgt ervoor dat de voortplanting niet in de onderhavige studie behandeld hoeft te worden. Die opa toch, wat een vrome kerel. Mijn ontzag verdwijnt echter snel wanneer even verder een veel minder onschuldig werkje tevoorschijn komt. 'De Bouw en de Verrichtingen der Geslachtsorganen van den Man, met 6 in den Tekst gedrukte Afbeeldingen, benevens 3 Beweegbare Platen van den Mannelijken

Geslachtstoestel'. Een jaartal van uitgeven is nergens te ontdekken, maar uit de tekst blijkt dat dat in het begin van deze eeuw gebeurd moet zijn. Als eerste blader ik natuurlijk helemaal naar achteren, waar zich de drie beweegbare platen bevinden. Mijn vrees was terecht: het vijgeblad heeft plaats moeten maken, zodat de lezer een onbelemmerd blik wordt gegund op den mannelijken geslachtstoestel. 'Sponsachtig lichaam van de roede', 'Eigen scheederok van den bal', 'Kruin van de pisblaas'; alles staat er op. Prof. dr. med. J. Schoondermark jr., de auteur van het boekje, had geen zin om veel woorden vuil te maken aan de bouw der mannelijke geslachtsorganen. "Detailstudien op dit gebied hebben voor de Lezers van mijn geschrift al zeer weinig waarde. Een nauwkeurig en herhaaldelijk beschouwen van de aan mijn werkje toegevoegde beweegbare platen zal den weetgierigen Lezer meer ten goede komen, dan een lange omhaal van woorden." Voor de verrichtingen van de onderdelen van de organa genitalia masculina had Schoondermark gelukkig meer aandacht. Al snel wordt duidelijk, dat er twee soorten sperma zijn: dat wat "bij eene polutie" en dat wat "bij eene coitus" uit de mannelijke pisbuis wordt geloosd. Hoezeer beide soorten onder een microscoop ook op elkaar mogen lijken, hetzelfde is het natuurlijk allerminst.

rode oren

DE BOUW
EN
DE VERRICHTINGEN
DER
GESLACHTSORGANEN VAN DEN MAN,
MET
6 IN DEN TEKST GEDRUKTE AFBEELDINGEN,
BENEVENS
3 BEWEEGBARE, GEKLEURDE PLATEN
VAN
DEN MANNELIJKEN GESLACHTSTOESTEL,
DOOR
Prof. Dr. med. J. SCHOONDERMARK Jr.
TWEDE DRUK.

N.V. GEER. GRAAUW'S UITGEVERIJ MAATSCHAPPIJ - AMSTERDAM

Over de locatie van seksuele voorstellingen in de hersenen verschilden men in die tijd van mening. De meesten hielden het op een plaats ergens in de grote hersenen, maar de arts Gall "legde de geslachtsdrift in de kleine hersenen en besloot uit eene vergroting dier deelen, tot een bijzonder sterk optreden van die drift, en Spurzheim gaf mannen met een groot achterhoofd den raad, geen beroep te kiezen, hetwelk hen tot het celibaat dwingt." Er zijn verschillende perifere prikkels, die de seksuele sfeer van de hersenbast in werking brengen. "In de eerste plaats de prikkeling van de zaadblaasjes; verder prikkelingen van den eikel, het bekende, bijna nimmer falende, middel der onanisten, zittende, weelderige leefwijze, warme bedden, het gebruik van Spaansche vlieg, peper en andere kruiden en prikkeling van de zenuwen van de bilstreek door tuchtiging." Van grote invloed op de geslachtsdrift is de leeftijd, constitutie en vooral de leefwijze. "De steedeling heeft meer seksuele behoefte dan de buitenman, hoewel daarop veel uitzonderingen bestaan." De geslachtsdrift vermindert zienderogen "door ziekten, na seksuele excessen, vooral onanie, door overmatig gebruik van spiritualia, castratie van beide teelballen, ziekte en tumoren dier deelen, evenals bij naturen met van den beginne af zeer weinig prikkelbare centra ('naturae frigidae' der oude canonisten)."

En dan de ontknoping. "Den intensiteit van den orgasme kan in alle mogelijke graden bestaan, vanaf het behaaglijke gevoel tot aan den frenetischen wellustfuror." En dat leidt dan uiteindelijk tot waar het allemaal om begonnen was, de ejaculatie. "Die actie bestaat in eene krampachtige samentrekking van de musculus bulbo-cavernosus en van de Wilsonsche spier, waardoor het sperma naar buiten wordt geslingerd."

Meneer Schoondermark besluit zijn werkje met een lijst van andere publicaties van zijn hand. 'Het (auto-en mutueel) Onaneeren', 'Van de Verkeerde Richting', 'Een Zevental Sexueele Gebreken' en 'Het contraire Geslachtsgevoel bij den Man en bij de Vrouw'. Mijn opa was echter voldoende voorgelicht door Schoondermarks standaardwerk, zodat ik niet kan vertellen wat voor prachtige beweegbare platen er in de andere boekjes staan.

Bart Brouwers

"De Bouw en de Verrichtingen der geslachtsorganen van den Man". N.V. gebr. Graauw's uitgeverij maatschappij, Amsterdam, z.j.

Sociaal Psychiatrisch Centrum als alternatief voor opname

WEG MET HET PSYCHIATRISCH ZIEKENHUIS!

Geestelijke gezondheidszorg in Nederland is een vergaarbak van voorzieningen die inhoudelijk en financieel nauwelijks op elkaar zijn afgestemd. De doorstroom van de ene instantie naar de andere verloopt doorgaans stroef en er is weinig continuïteit in de zorg voor de patiënt. In de regio Maastricht is er nu een voor ons land unieke samenwerking tot stand gekomen tussen de RIAGG (Regionale Instelling Ambulante Geestelijke Gezondheid) en het Psycho-Medisch Centrum Vijverdal. Uit die samenwerking zijn plannen ontwikkeld voor een Sociaal Psychiatrisch Centrum, dat een alternatief wil bieden voor de opvang van patiënten in het psychiatrisch ziekenhuis. Weer een nieuwe tak aan de zware boom van de geestelijke gezondheidszorg? Of een wegwijzer voor een integraal landelijk beleid?

Jan Luchtman en Detlef Petry werken als psycholoog en psychiater bij tussenvoorzieningen op Vijverdal. Het gaat hierbij om kleinschalige woonvormen voor langdurig zorgafhankelijke patiënten. Vanuit dit werk zijn de plannen voor het Sociaal Psychiatrisch Centrum (SPC) ontstaan. Petry en Luchtman stellen dat het in feite puur toeval is of een patiënt bij de RIAGG terecht komt of opgenomen wordt in een psychiatrisch ziekenhuis. Een verontrustende gedachte, zeker als men bedenkt dat sommige mensen wel tien tot twintig jaar in een inrichting doorbrengen. Daarom is ook de idee ontstaan om in de regio gezamenlijk voor deze groep mensen een alternatief voor opname te zoeken, waarbij er meer continue zorg kan worden gegeven. Petry: "We zijn er niet tevreden over dat mensen hier in Vijverdal soms jarenlang zitten. Principieel vinden we zulke grote instellingen niet goed. De hoogbouw van Vijverdal is bovendien niet geschikt voor bewoning. Het is er onpersoonlijk. De patiënten hebben weinig privacy. Ze hebben meestal niet eens eigen kamer en weinig eigen meubilair. Geleidelijk aan willen we het aantal bedden reduceren door substitutie, maar dan moet er wel een heel goede zorg voor in de plaats komen."

Op maat gesneden

Het SPC wil een totaalpakket aan zorg leveren, een begeleiding van de voordeur naar de achterdeur van de instellingen, met de nadruk op de continuïteit van de zorg. De oriëntatie op de samenleving die in de ambulante hulpverlening veel aandacht krijgt moet gecombineerd worden met de structuur en veiligheid die het psychiatrisch ziekenhuis biedt. Weg van het grote gebouw, naar een meer kleinschalige opvang: geen platspuiten maar counselende gesprekken; geen arbeidstherapie maar vrijetijdsbesteding. Dat zijn enkele van de kerngedachten. De patiënt blijft zoveel mogelijk in zijn natuurlijke milieu. Hij woont thuis en wanneer dat niet wenselijk of mogelijk is zijn er alternatieven als projecten voor beschermd wonen, gezinsverpleging of de noodbedden in het crisiscentrum. Vanuit het SPC wordt de structuur aangebracht in het dagelijkse leven van de patiënt. Hij krijgt een eigen begeleider, de 'case-manager', die zijn behoeften op de voet volgt. Zo kan er voor iedereen een 'niet vrijblijvend' 'op maat gesneden' programma worden samengesteld. De rol van het SPC

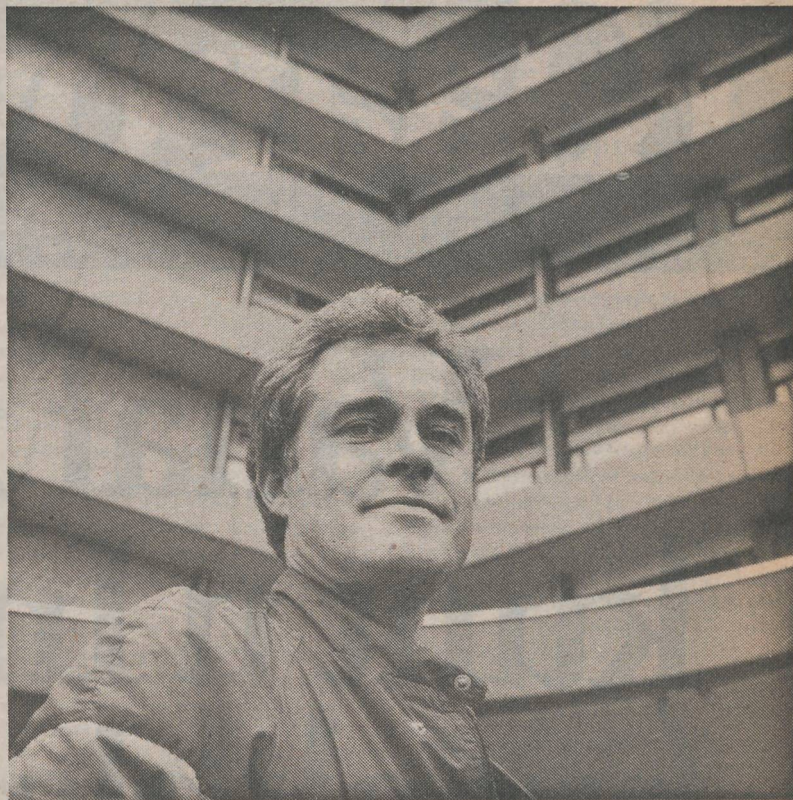
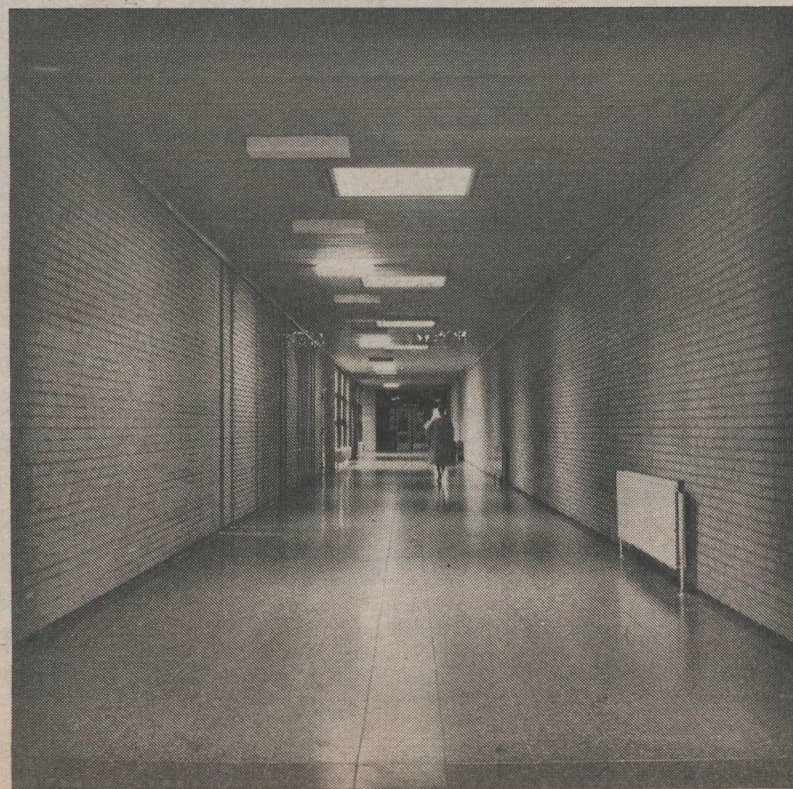
varieert daarbij van eenvoudige vaardigheidstraining tot intensieve therapie. Ook bemiddelt het SPC bij de werkgevers. Er wordt naar gestreefd de arbeidsplaats te behouden en daarnaast worden er alternatieve werkvormen ontwikkeld. Omdat het gezin bij opname in het SPC veel zwaarder belast is dan bij een klinische opname, neemt de gezinsbegeleiding een belangrijke plaats in bij de planning. Het SPC moet in een woonkern worden gesitueerd, vanwege de bereikbaarheid en de mogelijkheid snelle hulp te verlenen in crisissituaties.

Onderzoek

Het klinkt ideaal. De plannen voor het SPC sluiten ook nauw aan bij de gangbare opvatting om de grote instellingen te sluiten en kleinschalige alternatieven te ontwikkelen. Er is echter nog nauwelijks onderzocht of en voor welke groep patiënten die kleinschalige opvang een beter alternatief is. Petry: "In principe weten we daar op dit moment niets over. We doen maar, maar we weten niet of het beter is of niet." De oprichting van het SPC is daarom gekoppeld aan een onderzoeks-aanvraag vanuit de RL. Gedurende één jaar wordt van een groep mensen die voor opname wordt aangemeld bij Vijverdal de helft daadwerkelijk opgenomen en de andere helft overgeheveld naar het SPC. Gedurende twee jaar zullen de

groepen worden vergeleken. Middels vragenlijsten, interviews en observatie worden factoren als tevredenheid, sociale vaardigheden, en reacties van de omgeving gemeten. Het onderzoek - dat wordt betaald door het preventiefonds - moet iets meer uitsluitsel geven over de vraag voor welke patiënten een alternatief buiten de inrichting beter is. Een van de onderzoekers is Aart Vrijlandt, verbonden aan de capaciteitsgroep Klinische Psychiatrie van de RL en tevens directeur patiëntenzorg in Vijverdal. "Wordt de positie van een instelling als Vijverdal door het SPC niet ondermijnt?" Vrijlandt: "Het ondergraaft zeker de positie van de instelling. In Vijverdal is er bij een aantal stafleden ook nog steeds huiver. Ze vragen zich af of het wel zo essentieel is om te experimenteren buiten het instituut. Maar dat is zeker het geval, want binnen is het véél en véél moeilijker om de rollen van de samenleving na te bootsen. Daar is iemand in eerste instantie patiënt die moet veranderen. In het SPC worden mensen aangesproken op hun gewone rol als huisbewoner, werker, vrijetijdsbesteder. Daarnaast hebben we de mogelijkheid iemand erop te wijzen hoe hij in de problemen komt. Sommige mensen hebben nu eenmaal bij voortduring een steuntje in de rug nodig."

Petry: "Sommige medewerkers hebben een heel emotionele attitu-

Aart Vrijlandt (foto Franco Gori)

de ten aanzien van het project. Daarom zullen er ook open vacatures komen. Alleen wie echt gemotiveerd is komt in het SPC te werken."

Er is zeker reden om kritisch te kijken naar alternatieve projecten voor klinische opname. In Italië zijn onlangs de inrichtingen opnieuw geopend, nadat ze jarenlang gesloten zijn geweest. In de praktijk bleek er van opvang in kleinschalige projecten bar weinig terecht te komen en kwam de zorg voor de patiënt terecht bij het gezin. In Amerika behoren veel ontslagen patiënten tot de groep zwervers. Kan het SPC wel voldoende opvang geven en komt de verantwoordelijkheid niet teveel op de schouders van de omgeving terecht. Vrijlandt: "Alles wat je in de kliniek kunt doen kun je ook geven in de alternatieve setting. Bovendien krijgen mensen maatwerk naar persoon en in de tijd wisselend. Sommigen krijgen dus veel meer zorg dan anderen. En als blijkt dat het buiten de kliniek niet lukt, wordt de patiënt toch nog op tijd opgenomen."

Instituutbelangen

Op dit moment is de samenwerking tussen Vijverdal en de RIAGG alleen nog maar op het gebied van wonen gerealiseerd. Samen exploiteren ze al bijna vier jaar drie huizen in de binnenstad (in de Rechtstraat en in de Bourgognestraat) waar zo'n vijftig mensen wonen. Alle 'intakes' voor deze huizen worden gemeenschappelijk afgenomen. Binnen het SPC moet er ook worden samengewerkt op het gebied van therapie, werk en gezinsbegeleiding. Petry: "Uiteindelijk willen we ook de behandeling en de begeleiding samen doen. Maar zover zijn we blijkbaar nog niet. Er is nog meer discussie nodig. Bovendien gaan dan ook instituutbelangen een rol spelen."

Luchtman: "Ieder instituut wil natuurlijk ook zijn eigen inkomen gewaarborgd zien. Daar kom je ongeloflijke problemen tegen. Al die voorzieningen zijn een prachtige boom met prachtige ballen erin. Wat eraan ontbreekt is een integrale planning. In Nederland ligt de infrastructuur voor het oprapen. Er zijn psychiatrische ziekenhuizen met tot op heden nog altijd ruim personeel en er is een goede ambulante gezondheidszorg. In andere landen bestaat dat niet. Dan ligt het toch voor de hand om de krachten te bundelen. Vanuit de zorg doorzicht is dat heel logisch. Maar dan stoot je op de barrières vanuit de regelgeving, vanuit de financieringsstroom. In feite kun je alleen maar

betaald krijgen als je of een APZ-verstrekking geeft of een RIAGG-verstrekking. Niet voor iets wat de cliënt volgt door die instellingen heen. Opeens wordt die financiële regelgeving zoïets machtigs en bepalends.

Prijskaartje

De noodzaak om orde te scheppen in het bos van voorzieningen in de geestelijke gezondheidszorg wordt inmiddels ook door de beleidsmakers erkend. In 1984 verscheen de nota Geestelijke Volksgezondheid van de toenmalige staatssecretaris Van der Reijden. Hierin wordt gepleit voor een integraal systeem van GGZ-voorzieningen met een zo groot mogelijke nabijheid en herkenbaarheid voor de bevolking. Ten aanzien van de psychiatrische ziekenhuizen stelt de nota dat de verkleining van de omvang van de APZ-capaciteit zal worden nagestreefd ten gunste van deeltijdbehandeling, crisisinterventie en beschermde woonvormen. Dit alles moet leiden tot opnamepreventie. De parallellen tussen de intenties van het overheidsbeleid en de plannen voor het SPC zijn onmiskenbaar. Luchtman: "De overheid heeft ook behoefte om met die regelgeving te gaan experimenteren en van daaruit mogelijke conclusies te trekken voor het landelijke beleid. Ze hebben daarom wel belangstelling voor het SPC, niet zozeer inhoudelijk voor wat betreft de zorg, maar méér voor wat betreft de onderliggende regelgeving."

Het streven van de overheid in de nota Geestelijke Volksgezondheid heeft nog niet geresulteerd in nieuwe regelingen. Op dit moment is er druk overleg gaande tussen het departement en de ziekenfondsraad enerzijds en de coördinatiegroep voor het SPC anderzijds om de geldstroom veilig te stellen. Het ziet er naar uit dat het SPC een experimentele status zal krijgen. Als de financiële barrière is geslecht kan het project in september 1987 van start. Na een aanloopperiode zal dan in januari '88 de instroom van patiënten op gang komen en het onderzoek van start gaan.

Vrijlandt: "Er wordt in Nederland wel veel geëvalueerd, maar er wordt maar heel weinig vergelijkend onderzoek gedaan. In de Anglo-Amerikaanse cultuur wordt er veel meer 'al doende' geleerd. Bij ons wordt die eis van experimenteel onderzoek ook gesteld, maar iedereen vergeet daar een prijskaartje aan te hangen."

Emely Nobis

Klaar over een jaar?

Vanaf nu kunt u Intermediair (weekblad en jaarboek) al 12 maanden vóór afstuderen kosteloos ontvangen.

Studierichtingen die voor een gratis abonnement in aanmerking komen:

Alle technische wetenschappen, accountancy, actuariële wetenschappen, andragogie, bedrijfskunde, bestuurskunde, biologie, chemie, culturele antropologie, economie, econometrie, farmacie, geodesie, geofysica, geologie, informatica, pedagogie, planologie, politicologie, psychologie, rechten, sociologie, sterrenkunde, wis- en natuurkunde.

Intermediair Jaarboek:

een handzaam handboek met alle ins en outs over het zoeken naar en vinden van werk. Plus uitgebreide informatie over 260 belangrijke Nederlandse ondernemingen.

Voor een folder met aanvraagformulier kunt u terecht bij:

RU Limburg: hoofdgebouw, bureau onderwijs onderwijs F.B.R.

Intermediair weekblad: het meest complete overzicht van vacatures voor personeel met een academische of HBO-opleiding. Plus diepgaande achtergrondinformatie over arbeid, techniek, wetenschap en andere spraakmakende items uit de samenleving.

BU
U
A
Promoti
Weverz
Drs. P.
dag 31
zijn pro
my". Pr
Drs. G.
operati
een nie
leoston
kenhuis
resultat
worden
derzoek
geen ni
ten hee
bevestig
chisch
patiente
fiment i
leven n
met zic
nieuwe
Drs. G.
operati
alle pat
criteria
aanmer
de illec
400 var
Promot
Drs. C.
naccolo
a.s. om
schrift
tility cl
Promot
RI
31-10
uur, in
31-10
Bergh-
st. 257
31-10
cicitsv
vormgs
04-11
"Eman
07-11
16 uur
07-11
kunde.
07-11
heidsw
info: ts
11-11
Aula
12-11
zaal
252716
13-11
disord
risks"
dal. 20

BULLETIN

Universiteit

Algemeen

Promotie drs. P.M.N.Y.H. Go (De

Weverziekenhuis, Heerlen)

Drs. P.M.N.Y.H. Go verdedigt op vrijdag 31 oktober om 13.30 uur in de Aula zijn proefschrift "The continent ileostomy". Promotor is prof. dr. J.M. Greep. Drs. Go beschrijft in zijn proefschrift de operatietechniek voor het maken van een nieuw type stoma, het continentieel ileostoma, zoals dat in het De Weverziekenhuis in Heerlen wordt aangelegd. De resultaten van de eerste 30 patiënten worden besproken. Een biologisch onderzoek onderstreept dat deze operatie geen nadelige gevolgen voor de patiënt heeft. Een psychologisch onderzoek bevestigt een verbetering van het psychisch en sociaal welbevinden van deze patiënten na het verkrijgen van een continentieel ileostoma. Het ongemak, dat het leven met een conventioneel ileostoma met zich meebrengt, neemt dankzij deze nieuwe operatie af.

Drs. Go komt tot de conclusie dat deze operatie moet worden aangeraden aan alle patiënten die volgens de medische criteria voor een continentieel ileostoma in aanmerking komen, ongeveer 10 % van de ileostomapatiënten (in Nederland: 400 van de 4000).

Promotie drs. C.J.C.M. Hamilton

Drs. C.J.C.M. Hamilton (Obstetrie/Gynaecologie) verdedigt op 7 november a.s. om 16.00 uur in de Aula zijn proefschrift "The role of ultrasound in the fertility clinic". Promotor is prof. dr. J. de Haan.

RL-Agenda

31-10 Promotie P. Go, Aula (J), 13.30 uur. info: tst. 257/269.

31-10 Inaugurale rede mw.prof. v.d. Bergh-Braam, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

31-10 Openbare tentoonstelling "Publiciteitsvormgeving en architectonische vormgeving", Bonnefantentent, 20 uur.

04-11 Lezing door mw. D. Duijkers "Emancipatiebeleid", Aula (J), 20 uur.

07-11 Promotie C. Hamilton, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

07-11 en 08-11 Voorlichtingsdag Geneeskunde, Randwijk, info: tst. 313.

07-11 en 08-11 Voorlichtingsdag gezondheidswetenschappen, Jezuïetenklooster, info: tst. 313.

11-11 Lezing prof. A. Donabedian, Aula (J), 13.30-14.30 uur.

12-11 Voorlichtingsavond FISEM, Filmzaal (J), 20 uur. Info: 043-252716/215146.

13-11 Gastcollege "Major depressive disorder: Suicide, epidemiology and risks" door prof. Paula Clayton, Vijverdal, 20 uur. Info: 043-633444.

Prof. Donabedian over kwaliteit in gezondheidszorg

Op dinsdag 11 november van 13.30 tot 14.30 uur houdt prof. dr. Avedis Donabedian van de Universiteit van Michigan in de Aula van de RL een voordracht over kwaliteit en kwaliteitsbewaking in de gezondheidszorg. Dr. Donabedian is op dat gebied een wereldautoriteit. Hij is thans, op verzoek van het Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing, in ons land waar hij adviezen uitbrengt over de voortgang van de kwaliteitsbevordering in de Nederlandse gezondheidszorg. De voordracht is voor alle belangstellenden, met name voor medewerkers en studenten geneeskunde/gezondheidswetenschappen, vrij toegankelijk.

Lustrumvoorstellingen "Peer Gynt"

Op 20, 22 en 23 november a.s. wordt het toneelstuk "Peer Gynt" van Henrik Ibsen met de prachtige bijbehorende muziek van Edward Grieg opgevoerd in een uniek samenwerkingsverband van Universiteitsorkest, studenten van de eindexamenklas van de Stadsacademie (decors en kostuums) en Koko's toneelvereniging "Alles Is Drama". Kaarten voor deze avondvullende voorstellingen, die plaats vinden in de Stadschouwburg en de Grote Zaal van het PLEM-gebouw, zullen vanaf 10 november a.s. dagelijks tussen de middag verkocht worden in de hal van het Jezuïetenklooster en het gebouw Randwijk. Verdere inlichtingen: Marcel Hilwig, tel. 043-473226.

Beurzen voor studie en onderzoek in het buitenland

Bureau Buitenland heeft van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen een brochure ontvangen over "Beurzen voor studie en onderzoek in het buitenland". De brochure geeft een overzicht van landen die beurzen verstrekken en beurzen van internationale organisaties zoals E.G., NAVO, Raad van Europa en Unesco.

14-11 PAO-cursus "Algemene voorwaarden in de praktijk naar huidig en nieuw recht", RL, 13.30-17.30 uur, info: tst. 753/729.

14-11 Promotie T. Schmidt, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

14-11 en 15-11 Voorlichtingsdag rechtsgeleerdheid, Nieuwenhof, info: tst. 313.

15-11 Voorlichtingsdag economie, Jezuïetenklooster, info: tst. 313.

19-11 Studiedag "Het grijze circuit", Aula (J), 9.30-17 uur, info: tel. 254550, tst. 12.

19-11 Studiemiddag "Tijdelijke wet Kroongeschillen", Nieuwenhof, 14-17 uur. Info: tst. 753/729.

20-11 Lezing door F. Boenders over "Oosterse filosofie, een algemene inleiding", Aula (J), 20 uur.

20-11, 22-11 en 23-11 Uitvoering door "Alles is drama" en het Universiteitsorkest van het dramatisch gedicht "Peer Gynt", info: tst. 267.

21-11 Promotie R. v. Mechelen, Aula (J), 14 uur, info: tst. 257/269.

21-11 Promotie T. v. Merode, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

Inlichtingen en aanmeldingen via bureau Buitenland, Jezuïetenklooster, kamer 323, tst. 309.

Edmond Hustinx Stichting

Bij de Dienst Voorlichting, K.310 van het Jezuïetenklooster is een tiental exemplaren van het boekje "Edmond Hustinx 1898-1984. Een biografie van de oprichter en naamgever van de Stichting Edmond Hustinx" verkrijgbaar. Wie het eerst komt...

Agenda Tafelstraat 13

Open avonden:

dinsdag 4 nov. 20.00 uur: Indianenfilm "Het is de aarde die huilt". Pat van Boeckel neemt vier indianen mee naar Nederland en filmt hen en hun commentaar.

dinsdag 11 nov. 20.00 uur: Verliefd muziek, ofwel Die schone Mullerin van Schubert in verschillende versies, fluisiterend toegelicht door Magda Jonkers (Conservatorium) en Geert van der Bom, alles ter inwijding van de muziekkast.

Vieringen:

zondag 9 nov.: Eerste christenen V. Paulus als Atheens filosoof (Hand. 17, 16-34). Het koor zingt, G.v.d.Bom gaat voor.

De vieringen zouden meer bezoekers kunnen verdragen. Stoort het workshopkarakter af? Anderen zou het juist kunnen aanspreken! Plaats: Cellobroederskapel, Brusselsestraat 38 tuin in en links aanhouden). Tijd: 19.00 uur. Koffie na afloop.

Groepen:

maandag 3 nov. 20.00 uur: start Leerhuis-groep "Aspecten van de joodse traditie" o.l.v. G.v.d.Bom, tweewekelijks. woensdag 5 nov. 16.00 uur: start studie-groep "Geloof en wetenschap" o.l.v. Henk ten Have, tweewekelijks. maandag 10 nov. 20.00 uur: derde wereld-werkgroep over de Filipijnen. Inlichtingen Tafelstraat 13: tel. 043-215651.

Open avond COC

Het COC organiseert op 11 nov. a.s. een open avond, toegankelijk voor iedereen (COC- en niet-COC-leden).

Het onderwerp is dit keer safe-sex. Er zijn twee video's te bekijken: over veilige seksuele technieken en een registratie van het "Veilig-vrijen-festival". Medewerkers van het AIDS-platform zullen aanwezig zijn om vragen over AIDS en safe-sex te beantwoorden.

Het cafe is open om 20.00 uur, het programma begint om 20.15 uur. Toegangsprijs: 1 gulden. Adres: Bogaardenstraat 43, Maastricht. Tel. 043-218337.

Cursus onderwijs in ontwikkelingslanden

Het Centrum voor de Studie van het Onderwijs in Ontwikkelingslanden organiseert in samenwerking met de Werkgemeenschap Onderwijs in Ontwikkelingslanden en het ICAU in Utrecht in het studiejaar 1986/87 weer een cursus "Onderwijsproblematiek van ontwikkelingslanden" voor doctoraalstudenten (oude en nieuwe stijl).

Deelneming staat open voor studenten van alle faculteiten aan alle universiteiten en hogescholen. Doel van de cursus is om studenten vanuit verschillende invalshoeken kennis te laten maken met een aantal aspecten van onderwijsvraagstukken in de Derde Wereld.

De cursus loopt van 3 maart t/m 11 april 1987. De collegedagen zijn op dinsdag en donderdag (van 10 tot 13 uur). De cursus bestaat uit 11 colleges. De cursus wordt afgesloten met een tentamen. De colleges worden gehouden in het Universiteitscentrum "De Uithof" in Utrecht.

Een prospectus en aanmeldingsformulier is verkrijgbaar bij: CESO, t.a.v. mw. P. Wever, Postbus 90734, 2509 LS 's-Gravenhage, tel. 070-502681, tst. 238 of tst. 116.

Boek betrouwenstudies

Het eerste boek over betrouwenstudies, getiteld "Een barst in het Bolwerk, vrouwen natuurwetenschappen en techniek" is op 24 oktober aangeboden aan mevr. Ginjaar-Maas, staatssecretaris van O en W.

Inhoud: Natuurwetenschappelijke kennis speelt een belangrijke rol in ons alle-daagse denken. Zo wordt biologische kennis vaak gebruikt om wetenschappelijke verschillen tussen vrouwen en mannen te verklaren en te rechtvaardigen. Dit boek neemt daarom de biologische wetenschap kritisch onder de loep. Beschreven wordt, hoe seksestereotiepe opvattingen van wetenschappers een rol kunnen spelen in de theorievorming en het onderzoek over moederschap, agressie, intellectuele vaardigheden, invloed van hormonen op hersenontwikkeling en de evolutie van de mens. Ook seksestereotypering in natuurfilms en schoolboeken komt aan de orde. Tenslotte wordt ingegaan op de gevolgen van enkele recente ontwikkelingen in natuurwetenschappen en techniek voor vrouwen: nieuwe voortplantingstechnieken, vrouwen en blootstelling aan chemische stoffen etc.

Vacature

De capaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en -research vraagt t.b.v. het project Evaluatie van vaardigheden een STUDENT-ASSISTENT (m/v) voor de periode tot 01-09-1987, voor 2 eenheden. Taak:

- ondersteuning nieuw opgezette pilot experimenten;
  - voorbereiden "experimentele toetsituaties" en deels uitvoering ervan;
  - uitvoering van kennistoetsing over vaardigheden;
  - bewerken gegevens zelfoordeel studenten;
  - overleg met facultaire medewerkers m.b.t. bovengenoemde werkzaamheden;
  - meewerken aan vormgeving en inhoud van experimentele toetsstations;
  - verrichten van literatuurstudie en verslaglegging samen met de projectleiding;
  - actieve participatie m.b.t. planning nieuwe activiteiten in het kader van het onderzoeksproject;
  - verdere uitbouw literatuur-archiveringssysteem, d.w.z. invoer literatuur, toekennen trefwoorden, programmatuur bijstellen, uitbreiding functies van het programma.
- Inlichtingen bij C. v.d. Vleuten, tel. 882222, tst. 310.
Schriftelijke sollicitaties z.s.m. te richten aan de dienst Personeel Zaken. Vacaturenummer: 111.

Congressen

Symposium GVO Onderzoek

Op dinsdag 2 en woensdag 3 december a.s. vindt aan de RL, locatie Jezuïetenklooster, een symposium plaats over "GVO Onderzoek".

Het programma ziet er globaal als volgt uit: Opening door prof. G. Kok, hoogleeraar GVO; parallelsessies in de drie volgende dagdelen. Er wordt gedacht aan thema's zoals de relaties van GVO tot: patiëntvoorlichting, onderwijs, preventie, arbeid, chronische ziekten, seksueel overdraagbare aandoeningen, massacommunicatie, sport, methodieken en Health Promotion.

Voor programma-informatie kunt u terecht bij H.J. Hospers, GVO, tst. 176/162.

Voor informatie over inschrijving e.d. Congresssecretariaat, Bureau PHO Gezondheidswetenschappen, tst. 212/234.

Studiedag internationalisering in het Nederlands Hoger Onderwijs

Op donderdag 26 februari 1987 houdt de NUFFIC een studiedag met als thema "Internationalisering in het Nederlands Hoger Onderwijs". Deze studiedag is gericht op beleidsbepalende afdelingen bij instellingen van hoger onderwijs, de overheid en andere betrokken organisaties.

De kosten bedragen f 120,- p.p. incl. lunch, verslag e.d. Voor informatie en inschrijving: NUFFIC, postbus 90734, 2509 LS Den Haag, tel. 070-502681.

Symposium over de jaren '60

Het Groninger Historisch Dispuut "Ubo Emmius" organiseert op 28 november een symposium met als titel "Revolutie - restauratie - continuïteit, de ja-

ren '60, 20 jaar na dato". Het symposium vindt plaats in het Academiegebouw van de Rijksuniversiteit Groningen, Broerstraat 5, Groningen. Aanmelding en informatie alleen telefonisch: op werkdagen van 10.00 tot 16.00 uur; tel. 050-636016.

De inschrijving in volgorde van aanmelding sluit op 20 november. De toegang tot het symposium is gratis.

Symposium vakbondswerk in een veranderende WO-organisatie

In het kader van het 6e lustrum van de Technische Universiteit Eindhoven (TUE) organiseren de gezamenlijke vakbonden een symposium over vakbondswerk in een veranderende WO-organisatie: beleid en beheer, inspraak en medezeggenschap en de invoering van dienstcommissies.

Dit symposium vindt plaats op 4 november van 14.00 tot 16.30 uur in het Auditorium van de TUE. De toegang is gratis. Informatie: 040-472661/472762/472451.

Sport

Skigymnastiek

Als voorbereiding op de wintersport is het raadzaam een goede lichamelijke voorbereiding in acht te nemen. Daarom wordt er in de periode 23 oktober tot 26 maart skigymnastiek gegeven door Iwan Jorissen op donderdagavond van 19.00 tot 20.00 uur in Vijverdal. Het doel van de skigymnastiek is het opbouwen van een goede conditie, die ervoor moet zorgen dat de skier tijdens zijn wintersportvakantie zonder hinder van fysieke problemen kan skien.

Zaalvoetbal

Wegens gebrek aan voldoende belangstelling vervalt (voorlopig) het dameszaalvoetbal op woensdagavond. Indien er dames zijn die toch graag willen zaalvoetballen, kunnen zij zich melden bij bureau LV&S, kamer 6 Jezuïetenklooster, tst. 213/214.

Zwemles

Voor sportkaarthouders en houders van zwemabonnementen bestaat de mogelijkheid om zwemles te krijgen tijdens de zwemtraining op maandagavond in zwembad Dousberg. Opgeven bij bureau LV&S.

Geneeskunde

Algemeen

Ko-beraad

De volgende avond van het Ko-beraad zal op vrijdag 7 november, om 20.30 uur in de KoKo-kroeg gehouden worden. Dit keer zal het thema zijn: "Wat verwachten opleiders van co's?" Als er nog vragen over zijn, bel dan: Jacqueline Tonnaer, tel. 043-253004.

boeken in heel linnen in leer met goudopdruk in perkament

maar ook stencils, proefschriften, e.d.

handboekbinderij arno lipsch

hunnenvweg 41
6224 jp maastricht
tel. 043-625889
als u vakwerk op prijs stelt

BULLETIN

Gezondheids- wetenschappen

Onderzoek

Onderzoek GVO/GGK

De afdeling Preventie van het RIAGG organiseert in mei '87 "Kijk- en doedagen" over het thema "meisjes en jongens". De afdeling vraagt met spoed een student om te inventariseren wat er op scholen in Zuid en Zuid-Oost Limburg (lijn Maastricht-Vaals) aan projecten met als thema "rolpatronen" uitgevoerd wordt. Eventueel kan het onderzoek uitgebreid worden met een behoefte-onderzoek.

Nadere informatie: Mieke Tuinenburg, RIAGG-Preventie, tel. 213131 of Pauline Tomlow, Vrouwenstudies RL, tst. 170.

Rechtsgeleerdheid

Onderwijs

Losse mededelingen Bureau Onderwijs

Op vrijdag 31 oktober om 15 uur is er vragenuur bedrijf, Collegezaal (N).

Op vrijdag 7 november nogmaals vragenuur bedrijf, Collegezaal (N), 15 uur.

Op woensdag 12 november spreekt Mr. D. O'Keefe over: Het speciale karakter van de communautaire rechtsorde en de verhouding nationaal en internationaal recht, Collegezaal (N), 10 uur.

Daar het voor medewerkers en studenten moeilijk uit te maken is in welk jaar studenten zitten, zijn met ingang van heden voor een proefperiode van een maand, de postvakjes alfabetisch ingedeeld. Wel is er een scheiding gemaakt tussen dag- en avondopleiding.

Woensdag 19 november wordt de voortgangstoets afgenomen. De aanvang is 09.00 uur.

Indeling: jaar 1: Sporthal De Heeg, Roserije 500; jaar 2 + jaar 3 avondopleiding: Sporthal Daalhof, Goudenweg 190; jaar 3 en 4: Sporthal Geusselt, Olympiaweg 81.

Het Bureau Onderwijs verzoekt iedereen vooral tijdig aanwezig te zijn. Inlichtingen: tst. 730.

Onderzoek

Vacatures juridisch onderzoek

Wetenschapswinkel

De Stichting Kritische Massa bestaat uit een groep juristen die onderzoek rondom juridische vraagstukken m.b.t. (toepassingen van) kernenergie wil laten uitvoeren. Een aantal vragen heeft zij voorgelegd aan de Wetenschapswinkel van de RL. Deze heeft zorggedragen voor plaatsingsmogelijkheden binnen het onderwijs en begeleiding vanuit de wetenschappelijke staf.

1. Kerncentrales en het privaatrecht. Een deel van dit vraagstuk ligt op het gebied van het zakenrecht, zij het met uitlopers naar het verbintenissenrecht (schadevergoeding; schuld en risico-aansprakelijkheid; bijzondere contracten). In concreto betreft het de volgende vragen:

a. Het recht op eigendom is een zakelijk recht dat tegenover eenieder gehandhaafd kan worden. In hoeverre wordt op dit recht inbreuk gemaakt door de aanwezigheid van een kerncentrale in de nabije omgeving, in verband met lozingen en stralingsbelasting in een "normale" situatie?

b. Brengen deze lozingen -in juridische zin- schade toe c.q. leveren zij hinder op (landbouwgrond, viswater)? In hoeverre kan in verband met deze schade c.q. hinder geageerd worden? Dient hierbij een onderscheid te worden gemaakt tussen huidige en toekomstige, materiele en immateriele schade?

c. Exploitanten van kerncentrales zijn in een "normale" situatie aansprakelijk naar burgerlijk recht. In hoeverre is hier sprake van een schuldaansprakelijkheid, in hoeverre van een risico-aansprakelijkheid? Welke bewijsproblemen rijzen in dit verband? Is het van belang dat de exploitatie van kerncentrales niet door de overheid, maar door rechtspersonen naar privaatrecht geschiedt?

d. Kunnen huurrecht en pachtrecht in verband met het voorgaande gelijkgesteld worden met het eigendomsrecht?

De beantwoording van en of enkele (nader te bepalen en af te grenzen) vragen zou kunnen geschieden in een vierdejaars-scriptie. Het onderwerp lijkt met name geschikt voor degenen die de blokken "oud-nieuw BW-zakenrecht" en/of "verbintenissenrecht" en/of "schade en schadevergoeding" volgen. Over de wettelijke aansprakelijkheid bij kernschade is reeds een scriptie geschreven; enige achtergrondinformatie is zodoende al beschikbaar.

De scriptie verschijnt in opdracht van de Wetenschapswinkel. Deze zal indien daar aanleiding toe bestaat, ook zorg dragen voor verspreiding en publiciteit. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met W.Beurskens, tel. 887777 (tst. 244) of met M.Peeters, tst. 283.

2. Kerncentrales en het bouwrecht.

a. Welke eisen stelt de wet aan een bouwvergunning voor een kerncentrale (zie art. 48 Woningwet)?

b1. Welke eisen stelt de model-bouwverordening aan een bouwplan voor een kerncentrale? b2. Welke bouwbepalingen in de model-bouwverordening zijn in dit verband verplichte bepalingen in de zin van art. 2 Woningwet?

c1. Hoe kan in een bestemmingsplan de bestemming van een terrein zijn omschreven waarop de bouw van een kerncentrale kan worden toegestaan (Borsele, Dodewaard)? c2. Welke voorschriften worden bij een bestemming als onder c1. in het bestemmingsplan gegeven (zie ook art. 16 Wet RO)? c3. Is er ook een aanlegvergunning nodig (idem)?

Geschikt voor een derde- of vierdejaars, in het kader van een scriptie of de blokken "Milieu" of "Gebouwde omgeving". Inlichtingen: H.Koning, tst. 773 of M.Peeters, tst. 283.

3. Kerncentralepersoneel in relatie tot de Arbo-wet. De normen voor stralingsbelasting van vast en tijdelijk personeel zijn verschillend. Is dit verschil rechtmatig te noemen? Geldt de arbeidsomstandighedenwet ook voor werknemers in vaste dienst c.q. tijdelijke dienst van kerncentrales alsmede voor schoonmaakpersoneel, ander personeel werkzaam in de centrale maar niet in dienst van de exploitanten? Of gelden hiervoor andere wetten, amvb's, besluiten enz.? Hoe wordt de feitelijke naleving van de veiligheidsvoorschriften ten aanzien van genoemde groepen gewaarborgd? In hoeverre is het schoonmaakpersoneel van een kerncentrale op de hoogte van de risico's, alarmsystemen, veiligheidsvoorschriften e.d.? Is ten aanzien van het bovenstaande op internationaal niveau iets geregeld en hoe wordt de feitelijke naleving gewaarborgd?

Geschikt voor een derde- of vierdejaarsscriptie of in het kader van het blok "Arbeid" of anders. Inlichtingen: A.Geers, tst. 747 of M.Peeters, tst. 283.

4. Nederland en de Euratom-basisnormen voor stralingsbelasting. Voldoet Nederland eraan? Er is een richtlijn die normen stelt voor de maximale stralingsbelasting door kerncentrales (15-7-1980, PbEGL246). Wat is de precieze inhoud? Heeft die richtlijn directe werking? Hoe wordt stralingsbelasting in Nederland precies genormeerd? Voldoet Nederland door stralingsbelasting vooral via vergunningsvoorschriften te reguleren aan haar plicht ex art. 33 Euratom-verdrag om "passende" wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen? Is er jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie over dat begrip?

Tegen vergunningsvoorschriften voor kerncentrales staat beroep op de Kroon open. Biedt die procedure voldoende garanties voor democratische inbreng, met name in vergelijking met de situatie waarin stralingsnormen bij wet of amvb en in overleg met de parlementsraden zouden worden vastgesteld? Met name: is de ontvankelijkheid van bijv. milieugroepen gewaarborgd? Zijn de toetsingsgronden ruim genoeg? Verandert een en ander indien het beroep i.v.m.

het Benthemarrest door Arob-beroep vervangen zou worden?

Geschikt voor derde- of vierdejaarsstudenten in het kader van een keuzeblok. Inlichtingen: N.Verhey, tst. 753 of M.Peeters, tst. 283.

Bij alle onderzoeksvragen van de Wetenschapswinkel geldt dat deze zorg draagt voor de financiële en vooral publicitaire afwikkeling (m.b.v. de onderzoeksrapportage).

Studenten die interesse hebben in (een van) bovenstaande vragen wordt verzocht zich snel te melden bij de Wetenschapswinkel, K.146 (J), tst. 283.

Economie

Algemeen

Ledenvergadering H.A.D.E.S.

De economische faculteitsvereniging H.A.D.E.S. houdt op donderdag 6 november om 16 uur haar 6e Algemene

Ledenvergadering. Plaats van handeling is de Filmzaal (J), tegenover de Aula.

Propaedeutische economie

Op 10 oktober zijn de getuigschriften uitgereikt aan de geslaagden voor het propaedeutisch examen in de Economische Wetenschappen 1985/1986.

Met lof: W. Bosch en P. van Eijs. Met goed gevolg: R. Acosta, E. Adang, M. Biermans, C. Bix, H. de Boer, D. van den Boom, I. Bouwens, J. Bouwens, P. Caanen, R. Camps, E. Canjels, S. Cergnul, D. Clerx, T. Coenen, F. Corvers, T. Counotte, H. Dahlmans, M. Damoiseaux, H. Dassen, Th. van Dijk, R. Dijkstra, E. Dolmans, M. Driessen, R. Eken, G. van Gennep, L. Gerritskens, S. Gerritsen, P. Geurts, L. Goossens, M. Gulikers, P. Hanraets, H. Haskink, U. Heijen, P. Hollanders, A. Huijckshoven, P. Hunter, G. Janssen, T. de Jong, G. Kepers, J. Knops, J. Laumans, M. Levels, H. Meijers, J. Meijers, M. Mortier, M. van Mulken, C. Olischläger, D. van Rassel, N. Reijnders, R. van Schelven, P. Schrijnemackers, J. Smijders, R. Spec, R. Stals, M. Tillemans, A. Velraeds, L. Videler, J. van der Vlist, M. Voncken, R. Voncken, E. de Werd, L. Wiertz, A. van Wijlick, J. Wimmert, J. Winter, M. Wismans, H. Wolters.

Uw MBA van de Rotterdam School of Management, ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

De Rotterdam School of Management/Interfaculteit Bedrijfskunde verzorgt woensdag 12 november a.s. een

voorlichtingsmiddag

Programma: van 15.45 - 17.10 uur voorlichting International MBA program
Plaats: Hoofdgebouw Erasmus Universiteit (complex Woudestein) zaal B1
vanaf 17.10 uur: **Open huis** van de Rotterdam School of Management
Plaats: Gebouw F (complex Woudestein)

Indien u geen gelegenheid heeft om de voorlichtingsmiddag bij te wonen, vul dan onderstaande coupon in.

Gaarne ontvang ik de brochure over het internationaal MBA program in General Management van de Rotterdam School of Management/Interfaculteit Bedrijfskunde.

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Postcode: _____

Afstudeerrichting: _____

Sturen aan: ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM
Rotterdam School of Management/
Interfaculteit Bedrijfskunde
T.a.v. Anita Noordzij
Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
Telefoon: 010 - 408 19 27

Het tweede fase International MBA program in General Management (zowel de Engelse als de Nederlands-talige versie) is een volledige dagstudie van twee jaar (aanvang: september 1987).

Toelatingseisen zijn een doctoraal diploma of een gelijkwaardig buitenlands diploma en GMAT-test.

Afgestudeerden van deze opleiding krijgen een MBA diploma van de ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM
ROTTERDAM SCHOOL OF MANAGEMENT
INTERFACULTEIT BEDRIJFSKUNDE

DANCING AMERICA

Zes Amerikaanse balletgroepen geven dit seizoen met 78 voorstellingen in de Nederlandse schouwburgen een overzicht van de actuele danskunst in Amerika, onder de noemer 'Dancing America'. Dit project is het eerste in een reeks van jaarlijks terugkerende evenementen in 'Raamwerk', een initiatief van het Nederlands Impresariaat en de Nederlandse schouwburgen.

Pilobolus Dance Theatre: "Elegy for the moment" / 7 December in de stadsschouwburg in Maastricht. (foto Clemens Kalischer)

Het doel is, voorstellingen op de Nederlandse podia te brengen, die alleen maar haalbaar zijn door financiële en organisatorische samenwerking in de theaterwereld. De helft van de kosten wordt gedekt door bijdragen van de schouwburgen. Het Ministerie van WVC en het bedrijfsleven betalen de andere helft. In oktober opende Balletap America, opgericht door Duke Ellington's dochter, Mercedes, de serie. November is bestemd voor The Bucket Dance Theatre, een groep die in 1970 ontstond tijdens balletlessen van Garth Fagan aan ongevoelende studenten tussen de zestien en veertig jaar. Hij ontwikkelde een nieuwe dansvorm, een combinatie van 'blanke' en 'zwarte' danskunst, met de nadruk op 'zwart'. Fagan

werd geboren op Jamaica en kreeg daar zijn opleiding, maar danste later ook bij Martha Graham, een van de grondleggers van de moderne dans. Hij vindt het belangrijk dat zijn dansers de ongekunsteldheid van beginners bewaren, ook nu zij professionals zijn. In december trekt Pilobolus door Nederland, een groep die met behulp van dans en acrobatiek het lichaam gebruikt als beeldhouwwerk. In februari 1987 danst Amerika verder. Berichtgeving daarover komt in januari.

The Bucket Dance Theatre treedt zaterdag 14 november op in de stadsschouwburg in Maastricht, aanvang 20 uur. Op 7 december is Pilobolus in Maastricht te zien.

lijke prijs worden gekocht. Een kunstproject, getiteld Grafiek 86, dat voor de achtste keer wordt georganiseerd. De organisatoren zijn: Museum Bommel-Van Dam in Venlo, Cultureel Centrum De Vaart in Hilversum, Stichting De Krabbedans in Eindhoven en Librije in Zwolle. Geadviseerd door Gerlof Zijlstra, voormalig directeur van De Vaart, zijn van elke deelnemende kunstenaar twee prenten uitgekozen, die speciaal voor dit project zijn gemaakt in een oplage van minimaal zestig en maximaal honderd stuks. Alle prenten zijn met de hand gedrukt, genummerd en gesigneerd. De prenten kunnen los gekocht worden, maar ook in mappen met vijf of tien exemplaren. Hiervoor geldt een gereduceerde prijs. De kopers kunnen de mappen zelf samenstellen op zaterdag 8 november vanaf twaalf uur op de tentoonstelling. Van tevoren moet men wel ingetekend hebben op een map. Ook zonder te kopen kan men

Grafiek 86 bekijken van 8 november tot begin december.

De deelnemende kunstenaars zijn: Arie Berkulin, Gerti Bierenbroodspot, Jan Budding, Johan Claassen, Geurt van Dijk, Herman Geerdink, Ad Gerritsen, Herman Gordijn, Maatschap Gubbels-Kerkhof, Jan Hendrix, Rik van Iersel, Theo Kuypers, Bert Loerakker, Eric de Nie en ENGM Toebosch. Voor meer informatie en inschrijving op de mappen: Museum Bommel-Van Dam, Deken van Oppensingel 8, 5911 AD Venlo, tel. 077-13457.

Turkse Folklore

Zaterdag 1 november organiseert de Turkse Stichting Maastricht een Turks folklore festival in de Eurohal. Vanaf 19 uur treden zang-, dans- en muziekgroepen uit alle delen van Turkije op. Bezoekers kunnen ook proeven wat de Turkse keuken te bieden heeft. Het geheel wordt verzorgd door 'Anadolu Folkor Vafki', een folkloristische vereniging, die in 1981 in Ankara is opgericht. Ze probeert authentieke en soms bijna vergeten volkskunst nieuw leven in te blazen. Daartoe neemt ze regelmatig deel aan culturele festivals in heel Europa. Kaarten zijn verkrijgbaar bij Chantal Dijkman (Sociale Psychiatrie), tel. 882235 en aan de zaal. Entree: vijf gulden.

Audities NSO

Het Nederlandse Studenten Orkest houdt op zaterdag 1 november na-audities voor de jaarlijkse tournee langs negen grote steden in Nederland. Deze vindt plaats van half tot eind januari 1987. Een tiendaagse repetitieperiode in Bergen (N-H) gaat hieraan vooraf. Het orkest staat onder leiding van Roland Kieft. Er worden nog altviolisten, bassisten en trompettisten gezocht. De audities vinden vanaf 10 uur plaats in het Cantoraat in Utrecht. Vooraf moet men zich opgeven bij Sanneke Lulofs, tel. 030-940091.

Met de bus naar Monet

Zaterdag 22 november kan men met een bus naar de tentoonstelling 'Monet in Holland' in het Van Goghmuseum in Amsterdam. Vierentwintig Monets, uit musea en prive-collecties gehaald, geven een beeld van zijn productie uit zijn Nederlandse periode. In 1871 kwam Monet voor het eerst naar Nederland. Hij woonde en werkte in Zaandam en maakte vooral kleine landschapsstudies. Later komt hij nog tweemaal terug: eerst in Amsterdam en daarna in Den Haag.

Uit die tijd stammen zijn impressies van bollenvelden bij Sassenheim en Rijnsburg. De tentoonstelling omvat verder werken van onder andere Johan Jongkind en Jacob Maris en brieven van Monet. Alle deelnemers aan de busreis ontvangen uitvoerige documentatie over de tentoonstelling en de stad Amsterdam. Het reisje (inclusief entree) kost f 32,50. Inlichtingen en boekingen bij 'De Limburger', Wolfstraat 17, tel. 291234.

Leer Deetman lezen

Vorige week berichtten wij over 'Maastricht schrijft en dicht'. Wie niet in Maastricht woont of geboren is, blijft bij deze actie buiten het boekje. Geen nood. Iedereen kan

AGENDA

Theater

Stadsschouwburg Maastricht zaterdag 2 november, 14.30 uur; Theatergroep Sirkel speelt "Blok" voor de jeugd van 4 tot 8 jaar. woensdag 5 november, 20 uur: "Danny en Roberta" van John P. Shanley met Peter Faber en Olga Zuiderhoek. Regie Lodewijk de Boer. donderdag 6 november, 20 uur: Toneelgroep Baal speelt "Lichaam en Blik". vrijdag 7 november, 20 uur: Maastrichtse toneelgroep M-46 speelt jubileumvoorstelling: "Vroeger" van David Storey.

Stadsschouwburg Heerlen maandag 3, dinsdag 4 november, 10 en 14 uur, woensdag 5 november, 10 uur: "De wees van Chao" door Het Vervolg, familievoorstelling. woensdag 5 november, 20 uur: "Hootenanny" door Theater Rozijn, een anti-revue. vrijdag 7 november, 20 uur: "Een nieuwe dood" van Jos Brink over aids.

Podium Posjet, Vijverdal zondag 2 november, 14.15 uur: Ruben's Kleine wereld, poppenkast.

Muziek

Staargebouw zaterdag 1 november, 20 uur: Maastrichts mannenkoor en LSO. Werken van Debussy, Lambrechts, Schonberg, Bruckner.

Stedelijke Muziekschool dinsdag 4 november, 20.30 uur: Maria Hol, cello ism Gaudeamus, o.a. celloconcert van Tera de Marez Oyens met 5 celli, lichteffecten en tape.

Stadsschouwburg Heerlen vrijdag 31 oktober, 20 uur: "La Traviata" van Verdi door Compagnia d'Opera Italiano di Milano. zaterdag 1 november, 20 uur: Georges Moustaki. dinsdag 4 november, 20 uur: Studium Chorale. Werken van o.a. Kersters, Toebosch, Poulenc en Lambrechts. donderdag 6 november, 20 uur: Heerlense Oratoriumvereniging met Mendelssohn en Eiszt.

Films

Filmhuis Maastricht tot en met woe 5 november, 20 uur: Farewell to the ark van S. Terayama. 22.15 uur: Querelle van R.F. Fasshinder. Vanaf do 6 november, 20 uur, 22.30 uur: Mishima van P. Schrader.

bioscopen

Ciné-K St. Bernardusstraat 13 donderdag 30 oktober tot en met woensdag 5 november, 20.00 uur: L'Innocente. L. Visconti.

Dagelijks om 22.15 uur: Straw dogs. S. Peckinpah.

Mabi B.V. Kleine Gracht 24a

Mabi 1 Dagelijks om 2.30-8.30 uur: The color purple. S. Spielberg.

Mabi 2 Dagelijks om 2.30-9.00 uur. Za. Zo ook om 6.30 uur: Haunted Honeymoon. G. Wilder.

Mabi 3 Dagelijks om 2.30-9.00 uur. Za. Zo om 6.15-9.00 uur. Woe om 9.00 uur: Aliens. J. Cameron.

Mabi 4 Dagelijks om 2.30-9.00 uur. Za. Zo ook om 6.30 uur: Top Gun. T. Scott.

Cinema Palace Wijkerbrugstraat 1

Festival Dagelijks 21.00 uur, Za. Zo ook 14.30-18.30 uur: Running scared.

Palace 1 Dagelijks 20.45. Za en Zo ook 14.00-18.30 uur: The protector.

Tentoonstellingen

Galerie FAH, Brusselsestraat 80: Grafiek van Corneille, do, vrij, za 10 tot 17 uur. **Bezoekhal Academisch Ziekenhuis**: Elisabeth Cyran. **Studio ROZ**, Bakastraat: Ton Slits, tekeningen. Tot 1 nov. werkdagen 10-18 uur. **Galerie Dis**, Tafelstraat 28: Peter Bremers, lichtobjecten, woe t/m zo 13-18 uur. **Galerie Schuwirth & Van Noorden**, Rechtstraat 64: Helma van den Heuvel, beelden, schilderijen, do t/m zo 14-17.30 uur; do 19-20.30 uur. **Expo Janssen**, Rechtstraat 80: Han Kniphorst, landschappen. **Galerie Wanda Reiff**, Rechtstraat 43: Martin Kippenberg, schilderijen en werk op papier. Kontrast 85, vijf kunstenaars, di t/m zo 13 tot 17 uur. **Stadsschouwburg Maastricht**: Foto's van Kira Zwart, vanaf 4 november. Di t/m za 10-15 uur. **Stadsschouwburg Heerlen**: Sil Crefcoeur, schilderijen, gouaches. Ma t/m vrij 10-15, za 10-12 uur. **Kasteel Hoensbrouck, fotogalerie**: Processie van Carl Uyttenhagen, ma t/m vrij 10-12 en 13.30-17 uur. Za/zo 13.30-17 uur. **Cultureel Centrum Hasselt (Belgie)**: Laurens Bisscheroux, schilderijen. Dagelijks 10-19 uur. **Musee d'Architecture**, Impasse des Ursulines, Luik: Christiane Lebrun, keramiek, dag, behalve ma en woe, 13-18.30 uur.

Diversen

Stadsschouwburg Maastricht vrijdag 31 oktober, 20 uur, zaterdag 1 november 19 uur: **Paradox Media**, video project, zondag 2 november, Mabi filmtheaters: **Paradox Media**, videoproject.

Stadsschouwburg Maastricht

dinsdag 4 november, 20 uur: Hime, "butoh-dans" door acht danseressen. vrijdag 7 november, 23 uur: Theatercafé: "De manipulator", mime, goochelen door Ray Graham en Rodney Beebell.

nu zijn literaire kwaliteiten tonen, want de letterenfakulteit van de Universiteit van Amsterdam organiseert een schrijfwedstrijd als protest tegen de plannen van Deetman. Verhalen, essays, gedichten of strips – alles is welkom, als de woorden maar "gebruikt worden als wapens. Dat Deetman de letteren niet begrijpt, geeft hem nog niet het recht ze maar te sluiten", zo vinden de organisatoren. De inzendingen

worden – in de eerste plaats op hun literaire waarde – beoordeeld door een jury, bestaande uit Kees Fens, Hedy d'Ancona en Douschka Meysing. De beste creaties worden gebundeld en uitgegeven. Het schrijfwerkje mag maximaal 1500 woorden tellen en moet getypt gestuurd worden vóór 20 november naar PC Hooftuis, t.a.v. Leer Deetman lezen, Spuistraat 134, 1012 VB Amsterdam.

De Ontroering

Of hij "De Ontroering" kent, uit de Observant. "Nee, dat blad lees ik nooit. Is dat erg?" Ad Geers is medewerker publiekrecht aan de rechtenfaculteit. Na enige noodzakelijke uitleg gaat hij snel overstag. "Vraag maar, wat wil je weten?"

De hamvraag: wanneer hij zoal ontroerd raakt. "Dat hangt af van je stemming. Soms ben je in zo'n, hoe zal ik het zeggen... zo'n breekbare gemoedstoestand. Als je bijvoorbeeld heel weinig geslapen hebt. Of helemaal niet. Maar kijk, mensen hebben heel vaak een soort korst om zich heen en onder sommige omstandigheden wordt die korst heel dun." En op de universiteit? "Wat ik soms meemaak, dat zo'n student met een zwaar Limburgs accent hele moeilijke latijnse woorden gaat uitspreken. Bijvoorbeeld "lex cheenuraalis", lex generalis dus. (lacht) Vooral van die bescheiden kleine meisjes, uit van die kleine dorpjes (moet even uilachen). Nou ja, da's niet echt ontroerend, maar het raakt me wel."

Geen echte ontroering op de universiteit dus. En in de huiselijke sfeer? "Thuis wel natuurlijk. Bij het lezen van een goed boek, bij het horen van de Zangeres Zonder Naam of bij het bloederige einde van een schitterende cowboyfilm. Wat ik laatst gelezen heb en wat me echt ontroerde, dat was het derde deel van de dagboeken van de Zeeuwse schrijver en dichter Hans Warren. Hoe hij de culturele structuur van zo'n klein Zeeuws stadje in de jaren vijftig beschrijft. Kijk, ik ben niet homofiel, ik denk dat die mensen er nog meer in herkennen. De manier waarop hij daar zo buitengewoon openhartig over schrijft, dat vind ik schitterend. En wat ik regelmatig herlees, en waar ik telkens weer door ontroerd word, dat zijn mijn lievelingsdichters, Vasalis, Achterberg." Hij citeert: "Heide, door ijle mist rinkelen kettingen... Nou da's toch schitterend, daar springen me tranen van in de ogen. Vooral bij deze lucht."

Operamuziek is ook een gevoelig punt. "Wat ik de laatste tijd veel draai is van Verdi. 'La forza del destino', met een prachtig mooi koor. Over een meisje dat aanklopt bij een klooster. Het meisje is heel arm en heel alleen, je kent dat soort melodramatische toestanden wel, op zich niet zo ontroerend eigenlijk. Maar die klopt dus aan bij dat klooster en moeder overste doet open... zo heet dat toch, moeder overste, of niet? Ja, en dan met dat schitterende koor, prachtig, dat vind ik heel ontroerend."

Of films ook zo ontroerend kunnen zijn, kan hij niet zeggen. Bioscoopbezoek vergt teveel tijd. En TV? "TV kijk ik nooit. Of wacht eens, gisteravond. Ik wilde Den Haag Vandaag zien, omdat staatssecretaris Brox was ontslagen. Toen viel ik in een uitzending van de KRO. Dat ging over passies, waardoor mensen bewogen worden. Daar zat een al wat oudere mevrouw die vol geestdrift vertelde over het bestaan van haar persoonlijke engel. Het ontroerendste was dat ze met heel alledaagse voorbeelden kwam aanzetten. Zij raakte vaak haar tuingereedschap kwijt en dan bad ze vroeger altijd: Heilige Jozef beste vriend, zorg dat ik mijn tuinschaar vind. Maar, zei ze, ik kan het beter aan mijn eigen engel vragen want die Jozef heeft het al zo druk. Ja, dat zei ze echt zo! En ik vind het bijna altijd onmiddellijk weer terug, zei ze, zo heel stralend uit haar ogen kijkend".

Judith Habets

achterom

PIE EN JOHANNA

Waar vind je het kleinste winkeltje van Maastricht met daarin de ruimste keuze in artikelen? Je opent de deur en het moment daarna denk je een compleet klokken-spel op je hoofd te krijgen, vervolgens kijk je een Afrikaanse god recht in de ogen en struikel je bijna over een Mariabeeld. We bevinden ons in het winkeltje van Pie en Johanna op de hoek van de Lantaarnstraat en de Bredestraat. Hier is werkelijk alles te koop: ansichtkaarten van Lourdes, afbeeldingen van alle pausen van de laatste eeuw tot aan een complete slaapkamer toe. Allemaal tweedehands, maar dat bepaalt het eigen gezicht van 'ut winkelke'.

Pie: "Zo'n achttien jaar geleden verhuisden we van de Grote Looiersstraat naar hier. Omdat ons nieuwe huis heel wat kleiner was besloten we om een gedeelte van het meubilair te verkopen. Meer dan vijftig belangstellenden stonden voor de deur, dus verkochten we de inboedel in etappes. We propten de benedenverdieping vol en gebruikten die als uitstalruimte. De belangstelling was zo groot dat we ermee doorgedaan zijn en de winkel is nooit meer leeggeraakt."

Een smalle wenteltrap, volgestouwd met keramiek en andere uitgestalde waar, leidt naar de eerste etage waar Jo en Pie wonen. Een blik in de huiskamer maakt duidelijk dat de winkel geheel naar eigen smaak is ingericht. Minstens honderd schilderijen en bordes sieren de muren en zeker vijftig potten en pannen vormen het keukenmeubilair. Je verveelt je geen moment. Bovendien zijn Pie en Johanna vlotte vertellers en het is zonde dat het gesprek niet in onvervalst Maastrichts weergegeven kan worden.

We gooien wat olie op het vuur en de rest gaat vanzelf: "Waarom zijn jullie 's morgens altijd dicht? Liggen jullie zo lang in bed? "Nee, absoluut niet", valt Johanna uit. "s morgens stropen we stad en land af op zoek naar leuke spulletjes voor de winkel. Waar? Dat vertellen we niemand, dat is ons vakgeheim. We zijn trouwens ook 's middags weleens gesloten hoor. Als het heel mooi weer is gooien we de zaak dicht en vertrekken we naar de watersportclub. En hebben we een goede verkoop gedaan dan zoeken we een leuke kroeg en genieten voor de rest van de dag van het geluk".

"We hebben allerlei soorten klanten. Van antiquairs, ook die hele dure van Maastricht, tot studenten die iets voor moederlief komen kopen. Hoewel het altijd druk is kennen we toch twee uitgesproken seizoenstoppen: in de zomer de toeristen en 's winters de carnavalsvierders."

Zelf was ik ooit klant op zoek naar elf mutsen voor de Raad van Elf. Onder uit een grote kist kwamen nog tien pracht exemplaren tevoorschijn. Al pratende met Johanna over het fantastische van dit Limburgse gebeuren daalde de prijs spontaan van vijftien naar tien gulden. Toen we haar ook nog de groeten deden van een nichtje kregen we de feestwaar voor zeven vijftig per stuk mee. Over studenten en Hollanders heeft vooral Pie een uitgesproken mening.

"Die lui komen hier wonen en menen dat ze Maastricht gehoord hebben. Zij passen zich meestal niet aan en gaan lijnrecht in tegen de levensstijl die we hier gewend zijn. Zo komt er weleens een groepje binnen zonder

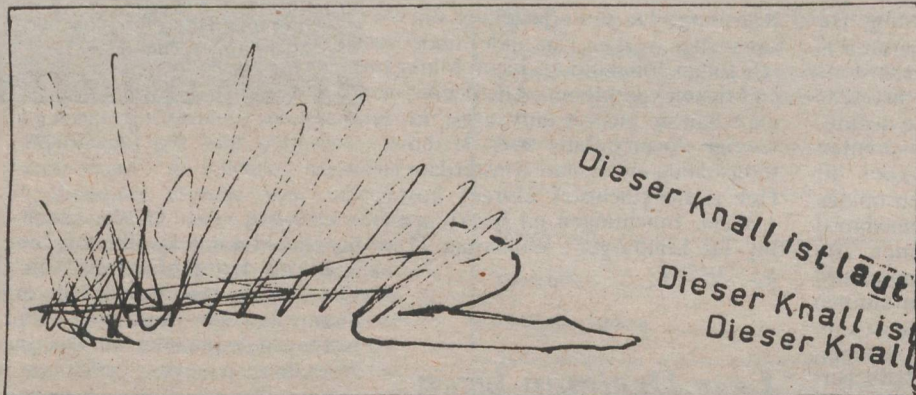
bericht uit Maastricht

iets te zeggen, ze kijken wat rond en verdwijnen weer zonder dat ze hun mond open gedaan hebben. Ik zeg tenminste altijd nog goeiedag, dat is wel zo vriendelijk en kost niks... Dat hoor ik ook vaker van kasteleins. Ze komen het café binnen, lopen naar het toilet en daarna snel weer naar buiten. Zoiets heeft een Maastrichtenaar nog nooit meegemaakt. En dan zwijg ik nog maar over het geven van rondjes. Er zijn erbij die dat echt niet begrepen hebben, die menen dat elke Limburger een Sinterklaas is."

"Wat dan precies die Maastrichtse cultuur inhoudt kan ik ook niet onder woorden brengen. Ik krijg steeds meer het gevoel dat onze stad een publiek bezit geworden is van de grote massa. Het carnaval en het Preuvenemint zijn zelfs verheven tot nationale gebeurtenissen waar ze vanuit het noorden busreizen voor organiseren. Met carnaval bijvoorbeeld hadden we een aantal glazen bier in een café op de vensterbank neergezet. Daar was iemand die steeds een glas wegnam. Toen we er iets van zeiden kregen we in hoog Hollands te horen: "Oh, ik dacht dat hier normaal was, het is toch carrrnaval".

Marc Bonten

& DAN TE BED&K& : WAAR BLIJFT DE TIJD?

LADY BRUNSWIJK (DIE VAN RONNY) ROEPT LADY DESI (DIE VAN BOUTERS&). LADY NANCY (USA) ROEPT LADY RUS (LAND). LADY ABP ROEPT VROUWE JUSTITIA (DIE VAN DE WEEGSCHAAL). LADY BOTHA

ROEPT LADY BLACK. LADY HAPPART ROEPT MADAM DE VLAEMINCK. LADY PAUS ROEPT MISS WORLD. LADY DEET (DIE VAN MAN) ROEPT MISS UNIVERSITY. WANT ER LIGT GEEN KLUITJE IN HET RIET.

+ EVA EINBEIN +

JONGELUI, ALS EVA ADVISEER IK OM ADAM MET DE VOET TE ONDERSCHIPPEN IN ZIJN PARADIJS.

Roman

Oplettende lezertjes, fans en fanaten hebben zich tot mij gewend met bombrieven, aanbevelingen en klachtjes.

De meest gelezen zeurpieterij is dat U niet begrijpt waar ik het toch in hemelsnaam over heb, iedere keer. Meestal weet ik dat zelf echter ook niet, moet ik toegeven. Dat is natuurlijk wel weer het makkelijkste antwoord, maar U moet begrijpen dat het leven van een schrijfster óók niet over rozen gaat. Zal ik dan toch proberen uit te leggen hoe mijn hersens spinnen? Allez, vooruit dan maar.

Ik wil een boek schrijven, een heuse Roman. En elke week krijg ik wel weer 'ns een leuke inval hoe ik een hoofdstuk wil beginnen of eindigen, maar de voordeurdelers van de werkplek weten dat altijd wel weer te versjteren. Komen ze binnendraven met interessante of oervertelende opmerkingen. Ook dat is altijd weer voldoende stof om over te schrijven. Nou, en dat doe ik dus ook.

Maar, zeuren de drammers onder U, dat die collegae zo onsamenhangend overkomen is nog wel te begrijpen. Maar waar wil je nou naartoe met die Roman? Ah! Waar wil ik naartoe met die Roman? In de eerste plaats natuurlijk naar een Uitgeverij! Maar U bedoelt het thema? De grote lijn? De clou? De achtergrond? Mijn premissen? Zo makkelijk is het niet om daar eventjes snel een antwoord op te verzinnen. Het centrale thema is Eenzaamheid en Geluk. Dat klinkt triest, en dat is het ook. Niettemin probeer ik er nog wat van te maken. Zal ik U verklappen dat mijn lijflied 'Had Ik Maar Iemand Om Van Te Houden, Twee Sachte Arrumme Om Mu Heen!' is (ondanks het feit dat ik heus wel zo iemand heb)? Dat Oblomov een favoriet meesterwerkje uit de literatuur is?

De zachte huilbuien gecreeerd door de heer Chopin mij tot in de gespleten haarpunten beroeren? Ach welnee! Wat heeft U daaraan! Voor U moet ik leuke stukjes schrijven, die liefst ook nog een pietsie begrijpelijk zijn. U moet lachen om mijn leed. Jazeker, U moet brullend over de grond liggen rollen. Gieren! En dan liefst vlak voor het slapen gaan nog héél eventjes aan mijn stukje denken en een enkel traantje plengen. Dán, ja dan pas ben ik gelukkig.

Zelf huil ik 's morgens ook altijd eventjes. De wekker gaat, ik ontruk mij aan de nevelen van mijn droomwereld. Ter stimulering steek ik mijn blote benen aan weerszijden van mijn dekbed het zwerk in, recht de rug, wrijf met mijn knuistjes wat in de bekorste ogen, roep heel hard 'Oeaaaaah!!' en ontspan mij vervolgens weer. En dan komt het fijnste stukje van de dag: ik denk aan mijn liefje, en huil. Och, gut, wat huil ik. Janken!! Wat biggelen die tranen weer lekker, het oogvocht lijkt wel op te wellen uit de diepste krochten van mijn hart, het zoute nat komt zo te voelen uit mijn tenen. Aaaaah! Zo'n gevoel van ultiem geluk door je ongeluk te exploiteren vroeg in de morgen beschermd door de koestering van een nacht lang opgewarmd bedje. O jongensjongens, wat lekker is dat toch, doen jullie dat allemaal wel op zijn/haar tijd? Collega Damvogeltjes (die nu omarmd door mevrouw Iwanowa tegenover mij zit te peinzen) is zo gek nog niet! 'Hebben wij nog gehuild, onlangs?' vraagt hij op gezette tijden. Wedden dat dat een therapie is?

Eva